1902. HARMINCZHATODIK ÉVFOLYAM. 129. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, MÁJUS 12.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 788.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . . 20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 12 korona. Ausztria-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint azon országokba, melyek a postaegyezményhez tartoznak, negyedévre 15 korona.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR
főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31 bis, Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11, Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M: Németországi kizárólagos vezérképviseletünk Daube G. L. és Társa, valamint összes fiókjai.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7, Dakes M. utóda, I., Wollzeile Nr. 6—8, Rassenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 12, Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2, Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2, Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezércikk: Kállay.
Az eltemetett város.
A franczia pótválasztások.
Az Akadémia díszgyülése.
Gyógyszerész-kongresszus.
Az orvosok mozgalma.
A budapesti lóversenyek eredménye.
Regény: Pusztulásra szánva. Irta: Szvjetlov J. V.

Kállay.

Ő lenne az egyetlen magyar ember a közös kormányban és épen ő a legkevésbbé az. Fekete-sárgább még a többinél is. A mi javunkra soha egy tapodtat nem tett, a mi érdekünkben soha egy szavát föl nem emelte, a mi magyar, az rá nézve kedves soha nem volt. Legalább azóta nem, a mióta mi ösmerjük. És különösen a mióta ura és parancsolója annak az agyonigazgatott Bosnyákországnak, a melyet minden magyar szempont mellőzésével, csakis és tüntetően osztrák szempontból kormányoz.

Hálásan meg is szavazták neki tegnap az osztrák delegátusok azt a tömérdek pénzt, a melyen az ő nagy megelégedésükre uraskodik a megszállott tartományok fölött. Persze akad köztük — mint a hogy volt mindig — a kinek még az sem elég, a mit és a hogy ez a talpig svarcz-gelb miniszter cselekszik, — ezek még jobban tüzelték a tulzásaikkal. De valami sok vizet nem zavartak. Megadták neki békén, a mit kért. Nem igen kritizálták, sőt ékesen zengték a dicséretét, gáncsoló szavuk nem volt számára.

És ugyan minek is lett volna, mikor egészen az ő emberük s magyar létére a czentralizáczió eszméje hatja át? Minek is bántsák, mikor nincs más gondja, mint hogy nekik segitsen? Ám hiszszük, hogy a magyar delegátusok elöl nem siklik el Kállay ur ilyen simán és akad majd, a ki kellő megrovásban részesiti s föltárja, milyen negligáló, fitymáló, erőszakos és főkép milyen magyartalan módon viszi az okkupált tartományok ügyeit. Kell, hogy legyen, a ki letépi a szépen összeszövögetett fátyolt arról a sötét és vigasztalan képről, Bosznia szomoru állapotáról. Takargatják és el akarják hitetni, hogy roppant mód rendben van minden, Kállay ur maga invitálja az embereket és nagy garral kürtöltetí világgá „mesés eredményeit", — pedig a nyomoruság országa az, a szegénység és az erőszaké. Hirdetik váltig és megismétlik minden esztendőben a delegáczió előtt áradó szavakkal, hogy micsoda geniális ember ez a Kállay, hogy milyen tökéletesen pacifikálta azt a vad és zavaros balkáni világot, hogy a költségeket maga fedezi ott a nép és tanul és fejlődik és immár oda van az örömtól, hogy az okkupáczió révén Kállay ur áldott keze alá került.

No hiszen! Azért járnak annyit deputáczióba. És azért panaszkodnak olyan keservesen. Jajszavukat ugyan elfojtja a nemes kormányzó, ha kell puskatussal, de azért mégis elhallatszik idáig. Nemrég a budapesti diákok adták tovább. És tudjuk mindnyájan, beszélünk róla és az ujságban irjuk, hogy Bosznia forrong és nyomoruságban tengődik, a nép elvándorol, hogy tespedés van ott és elégületlenség, hogy az a hires paczifikálás tulajdonkép egy kegyetlenül rossz igazgatási rendszernek erőszakban és tévedésekben dus müve. És hogy önmagától fizetődik, — ugyan! Egy nevezetes tételt mintha észre sem vettek volna. Elfelejtették tán, hogy mibe kerül a katonai adminisztráczió? Pedig maga Széll Kálmán mondta meg ép mostanában, hogy kerek százegyven milliónkba. Jól tessék megerteni: a *mi* millióinkba. És isten tudja, mennyibe fog még nekünk kerülni az, hogy ujabb szláv elemeket kebeleztek Ausztriába egy különben derék nép elnyomásával!

Ezt mondják majd a szemébe, delegátus uraim, ezt, a való és kegyetlen igazságot. Hogy magyar ember létére ellenünk van.

*

Az osztrák delegátusok végleg megszavazták mindent; siettek vele és vasárnap is üléseztek. Itt adjuk erről a tudósításunkat.

Osztrák delegáczió.

— A költségvetési albizottság ülése. —

Az osztrák delegáczió költségvetési albizottsága ma délután báró *Chlumeczky* elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a közös kormány részéről gróf *Goluchowski* külügyminiszter, *Kállay* közös pénzügyminiszter, báró *Krieghammer* közös hadügyminiszter és báró *Spaun* tengernagy voltak jelen.

Bacquehem marquis előadó felolvasta jelentését a külügyminiszter előterjesztéséről. A jelentés mindenekelőtt szól azokról, a delegácziókban az utóbbi időkben gyakran hangoztatott törekvésektől, a melyek odairányultak, hogy a szövetségi szerződések lehetőleg összeköttetéshe hozassanak a gazdasági kérdések megoldásával. Ez a kérdés csak akkor oldható meg sikeresen, ha az albizottság biztos tudomást szerez arról, hogy külföldi politikánknak jelenlegi szilárd támpontjai a jövőre nézve is biztositva vannak.

Örömmel látták a külügyminiszter expozéjából külföldi politikánkban követett békés álláspontot és ezért helyesnek az Oroszországgal való megegyezést a Balkánpolitikára nézve.

Az albizottság ezuttal különösen hangsulyozza, hogy a külföldi kereskedelmi szerződések megkötésében az összes belföldi erők egyesítésével kell eljárni.

Helyesli az albizottság a washingtoni követségnek nagykövetséggé való emelését, valamint a Dél-Amerikában létesitett diplomácziai képviseletet.

A junius elsején életbeléptetendő konzuli illetékeket tárgyalja a jelentés utolsó része és végül a külügyminiszternek szavaz bizalmat.

Gróf **Dzieduszycki** pártja nevében elfogadja a jelentést és bizalmat szavaz a miniszternek.

A jelentést ezután vita nélkül *elfogadták*.

Ezután *a megszállott tartományok előirányzatára* került sor.

Vukovics előadó megjegyezte, hogy a bosnyák kivándorlások jelenlegi irányzata indokolt-? Erre nézve felvilágositást kér. A népesség egy részének bizonyos autonómiát kiván. Az előzetes czenzura kiküszöbölését követeli. A vasuti politikánál a Dalmácziával való közvetlen összeköttetést hangsulyozta s azt hiszi, hogy ennek az összeköttetésnek fontos voltát magyar részről is elhajtandónak tartják. Kérdezi, hogy vajjon a fölveendő vasuti kölcsön a megszállott tartományok sajátjából, vagy pedig a monarchia által fölveendő kölcsönből fog-e fedeztetni? Kérdést intéz az iránt, vajjon a megszállott tartományok szükségleteit saját jövedelmeikből nem képesek-e fedezni?

Dr. **Kramar** a szerb egyházi kérdések rendezését sürgeti. Pártolja a bosznia-herczegovinai tanitóknak fizetésjavitás iránti kérelmét. A postadij tekintetében Bosznia külföldnek nem tekintendő.

Dr. **Sylvester** Boszniának államjogi és adózási viszonyainak rendezését követeli. Dalmácziának vasut általi összeköttetését kivánja. Sajnálja, hogy Magyarország az osztrák közlekedésnek nehézségeket okoz.

Dr. **Kozlowsky** a boszniai gazdasági, ipari és kereskedelmi viszonyokról beszél részletesen. A vasuti összeköttetéseknél Ausztria érdekeit hangoztatja.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter első sorban a zárszámadások bemutatása iránt tett kérdésekre válaszolva kijelenti, hogy a két állam kormányának és parlamentjeinek szükség esetére rendelkezésére állanak a kért zárszámadások. Maj a megszállott tartományokban alkalmazott tanitók fizetési viszonyait ismerteti.

Hosszasan ismertette a Boszniában észlelt *kivándorlási* mozgalmat. Az okokat, a melyekre a mozgalom visszavezethető, szintén megismertette az albizottsággal, a mely *azokat bizalmas természetünek* mondotta ki. A kivándorlási mozgalom egyébként szünőfélben, bár még mindig jelentékenyen nagyobb arányokban van meg, mint néhány évvel ezelőtt

Vukovics delegátusnak arra a megjegyzésére, hogy Bosznia és Herczegovina őslakosságának nem adnak alkalmat arra, hogy az ország közigazgatásában részt vegyen, megjegyzi a miniszter, hogy a kérdéssel foglalkozik és tekintettel arra, hogy az okkupáczió czélja nemcsak a pacifikáczió volt, hanem az országnak modern szellemben való átalakitása is, gondoskodott arról, hogy olyan intézményt alkottassanak, a melyekben a bennszülött lakosság az ország közigazgatásában részt vehessen. Kidolgoztatott egy szabályzatot, a melynek alapján a lakosokból választott képviselők fogják vezetni a gazdasági és kulturális ügyeket. Az egyházi és politikai ügyek az állam kezében maradnak. Ez a szabályzat már készen van, mihelyt alkalmas lesz az idő az életbeléptetésre, rögtön érvényre juttatja az abban foglalt rendelkezéseket.

A mi Dalmácziának a monarchiával való összeköttetését illeti, megjegyzi, hogy ez a kérdés mindkét államfél kormányait illeti. Ezt az összeköttetést mindenesetre örömmel kell üdvözölni. Ezek után a vasutépitések technikai részleteiről beszél s azzal végzi, hogy a *boszniai közigazgatás a hozzá fuzött követelményeknek mindenben megfelelt.*

Báró **Krieghammer** közös hadügyminiszter megjegyzi, hogy Bosznia és Herczegovina az egyetemes posta-konvenczió alá esnek, de a dijtételek leszállitása ez idő szerint nem lehetséges, noha figyelemmel vannak arra, hogy a dijtételek a Bosznia és Herczegovina postaügyének fejlődésével leszállittassanak.

Vukovics az előzmények után a *zárszó* jogával el és többek között a bosznai szerbek helyzetének tisztázását kéri.

Ezek után a *megszállott* tartományok hitelét *vita nélkül elfogadják*. Felelőadónak megválasztották *Bacquehem* márkit.

*

És ezzel véget ért az osztrákok bizottsági tárgyalása. Következik a magyar delegátusoké.

Budapest, május 12.

A kiegyezés sorsa. Körberék szombati tanácskozásáról, a melynek hü hiradását adtuk, az osztrák ujságok ugy irnak, mintha kapitulácziótól feltenék a lajthántuli kormányelnököt. Tüzelik, hogy ne engedjen és ha már olyan szokatlanul komolyan nekivágott a dolognak, most végezzen vele, nehogy ugy lássék, mintha Don Quijete-i kaland volna az egész. Sajnos, nem az, mert — hiszen jelentettük — kompromisszumról beszélnek már s annak mindig mi szoktuk megadni az árát. Mi ugyan nem törődünk bele, hogy csak igy kezdjenek engedményekről tásgyalni és kötelességévé tesszük a magyar kormánynak, hogy jogainkból egy hajszálnyit se engedjen.

Loubet pétervári utja. Loubet franczia köztársasági elnök pétervári utjának végleges programmja a következő: Az elnök *május 13-án*, tehát a pótválasztások után két nappal Brestbe utazik, a honnan 14-én a „Montcalon" hajóval utazik tovább és utjában a külön e czélra egybeállitott „balti hajóraj" kiséri Oroszországba. Május 19-én, esetleg 20-án *Loubet Kronstadba* érkezik, a hol *II. Miklós* czár személyesen üdvözli és fogadja s vendégeül Zarszkoje-Szeloba hivja meg az elnököt. 21-én katonai diszszemle lesz, ezután az elnök a czári párral meglátogatja Pétervárt, a hol fogadja a franczia kolónia és az orosz nagyvárosok küldöttségeit. Ezután diszebéd lesz a franczia nagykövetségen, este pedig diszelőadás az operában, 23-án meglátogatja Loubet Kronstadtot és ezután a czári pár elkiséri az elnököt a „Montcalon" hajóra. 28-án az elnök visszaérkezik Dünnkirchenbe, illetőleg Párisba.

A szerb egyházi kongresszus. A szerb egyházi kongresszus képviselőit e hónap 19-én választják meg. A *Zastava* jelentése szerint a radikális párt már minden kerületben állitott jelöltet.

A déval választás. A *Barcsay* Kálmánnak főispánná való kinevezése folytán megüresedett déval választókerületben — mint egyes lapok megirták — a szabadelvű párt gróf *Thoroczkay* Miklóst jelölte. Most a déval választókerület szabadelvű pártjának elnöke, *László* Ignácz, táviratban arról értesit bennünket, hogy szándékos ferdités, mintha a szabadelvű párt Thoroczkayt jelölte volna, a ki mellett csak a főispán és néhány hivatalos alárendeltje buzgólkodik. A választási felhivásokra mindössze tizenhetnek a neve került rá, és azok közül is többen tiltakoztak a nevük felhasználása ellen. A puszta valóság az, hogy a választók kilenez tizede *Réthy* Lajos tanfelügyelőt jelölte.

Az országgyülési szabadelvü párt tegnap este 6 órakor tartott értekezletén a kvóta-bizottságba *Neményi* Ambrust, a horvát regnikolaris bizottságba pedig *Hegedüs* Sándort és *Hódossy* Imrét jelölte a megüresedett tagsági helyekre.

VIDÉK.

* **Az adóprés Árvamegyében** *Árva vármegyében* az adókivető-bizottságok e hó 14-dikén kezdik meg működésüket. A közzétett javaslatokból azonban ugy tünik ki, hogy az adókat általánosan, egyes községekben azonban kétszeresen, sőt háromszorosan is emelni akarják. Az adóknak ez a felemelése annyival is inkább megbotránkoztatta a polgárokat, mert nem adófelemelést, de adóleszállitást vártak. Általánosan tudva van ugyanis, hogy *Árvamegye* tőkeszegény vármegye, melynek se ipara, se mezőgazdasága, se kereskedelme nincs s mindezekhez meg hozzájárul az Amerikába való tömeges kivándorlás. És ennek daczára az *alsó-kubini* m. kir. pénzügyigazgatóság épen azokat a polgárokat sujtja a harmadosztályu keresetadó felemelésével, kik a legnagyobb nélkülözések között élnek s mindennapi kenyerüket is alig képesek megkeresni. Az adó-csavarnak ezen féktelen alkalmazása ügyében — mint tudósitónk jelenti — *Nimesztón* közgyülést tartottak. A közgyülésen szánnyolczvan polgár jelent meg és tiltakoztak a pénzügyi közegeknek kiméletlen, a polgárok adóképességét, sőt existenczialját megtámadó intézkedése ellen. *Murni* Mátyás inditványára végre elhatározták, hogy a pénzügyigazgatóság eljárása ellen a pénzügyminiszternél keresnek orvoslást.

EGYHÁZAK.

Egyházkerületi közgyülés. A dunáninneni ág. hit. ev. egyházkerület ez évi rendes közgyülését az elnökség julius 30-ra és következő napjára hivta össze *Pozsonyba.*

Konfirmáczió. A Deák-téri evangelikus templomban vasárnap volt a fiu-növendékek konfirmálása nagyszámu közönség jelenlétében. *Horváth* Sándor lelkész mélyen megindító beszédet tartott a növendékekhez, a kik ezután az Ur asztalához járultak. Az ünnepet közének fejezte be.

UJDONSÁGOK.

— május 12.

— *Személyi hir. Goluchowski Agenor,* külügyminiszter szombaton este ismét visszaérkezett a fővárosba és a tegnapi napot lakásán munkával töltötte el.

—

Az eltemetett város.

Arról a rettenetes szerencsétlenségről, a melyről lapunk tegnapi számában már megemlékeztünk, pótlólag a következőket jelentik:

A Havas-ügynökség a St.-pierrei katasztrófának a következő, Fort de Franceból e hó 10-éről kelt leirását közli: *St. Pierre* városát e hó 8-án reggel 8 óra felé borzasztó szerencsétlenség sujtotta. A várostól néhány kilométernyire levő *Pelée* tüzhányóhegy tüzesőtől kisért izzó lávatömegek kivetése által néhány pillanat alatt a várost óriási *lángtengerré változtatta át, mely a közeli tengerpart mentén is elterjedt és Barbet falutól Bourg de Precher-ig egyetlen tüzvonalat alkotott.* A kitörés hatásai Fort de Franceig terjedtek, a hol sürü hamueső esett és *diónagyságu kövek, közták 10 gramm sulynak hullottak le.* Az egész szigetet vagy 3 mm. magasságu hamuréteg borította. A delejtü eltérését konstatálták mindenütt. Csakhamar segélyakczió szerveztek. A *Suchet* czirkálót és más gőzösöket a szerencsétlenség színhelyére rendelték, de ezek rövid idő mulva borzasztó hirekkel tértek vissza.

Az áldozatok számát *30.000-re teszik.* A katasztrófa egy pillanat alatt következett be. Az a körülmény, hogy a földet elboritó, *teljesen meztelen holttestek belei kilógnak,* arra enged következtetni, hogy hatalmas gázkiömlésnek kellett történie. Az eltüntek közt van *Martinique kormányzója és ennek neje,* a kik a katasztrófa előtti napon St.-Pierrébe érkeztek. A *Barbet* és *Du Precher* környékén levő dombokat vagy 5000 menekült szállta meg, a kiket az élelmi szereket hozó gőzösök lassanként elszállitanak. A guyneai kormány 25.000 frankot utalványozott az áldozatok részére.

Cayenneben és más városokban gyüjtést inditottak. A tengerészeti miniszter a *Suchet* czirkáló parancsnokától kábeltáviratot kapott Fort de Franceból, melyben az jelenti, hogy St.-Pierret egy tengerész-osztálylyal bejárta. *A város füstölgő romhalmaz, mely alatt az áldozatok feküsznek.* Bourg du Precher lakosságának egy részét Fort de Franceba vitte, de az erős hamueső miatt nem volt lehetséges eljutni a sziget északi részére. *A tüzhányóhegy borzasztó látványt nyujt.*

Páris, május 11.

Decrais gyarmatügyi miniszter elnöklése alatt ma bizottság alakult a st.-pierre-i katasztrófa áldozatainak felsegélyezésére. A bizottság tagjai közt vannak több volt miniszter, közviselők és szenátorok, a nagyobb pénzintézetek igazgatói és mások. Egy New-Orleansból érkezett táviratértesiti a minisztert, hogy az *«Admiral Zase»* gőzös e hó 12-én 60.000 adag orvossággal és egyéb segélyeszközzel, a mit a new-orleansi polgármester adományozott, továbbá 10.000 frank készpénzzel, mint az első gyüjtés eredményével, elindul Martinique szigetére.

PUSZTULÁSRA SZÁNVA.

REGÉNY. 50

Irta: SZVJETLOV J. V.

Orosz eredetiből forditotta: **AMBROZOVICS DEZSŐ.**

Ugy tetszett neki, mintha a beteg teste elkezdett volna reszketni. Mintha felelni akart volna erre a hivásra, melyet a távolból hallott . . . mintha kiáltani, fölállani akart volna, de valami nem engedte . . . . nem volt többé ereje meg sem moczczanni.

Mire Petrovics Arszenij megérkezett, Nyuta nem volt többé.

Vajjon hallotta-e még a bátyja gyónását? Vajjon nem-e ő ölte meg őt, keserü szavaival? . . .

Petrovics Arszenij nem sirt, nem sóhajtozott. Kegyetlen sztoicizmussal végezte a dolgát; de a szemeiben annyi néma, de rettenetes fájdalom volt! . . . Ez a komoly, tevékeny ember életében csak egyszer szeretett, s ime mi lett a vége szerelmének! Nyuta meghalt, nem is sejtve, hogy mennyi őszinte és forró érzést gyüjtött lángra azokban, a kik körülötte voltak. . . . . .

XXVII.

A rolókat leeresztették, a tükröket lefátyolozták. A nyitott ablakon át a hideg levegővel együtt időnkint beszürődött annak az utczának a morája, a melyet Nyuta egyátalában nem is ismert.

A zsoltáros ott állott a fejénél és zsoltárokat olvasott; bágyadtan, egyhanguan, gépiesen olvasott; olykor egy árva szót sem lehetett belőle megérteni. Ugy ez a szomoru darálás, mint a homályosan pislogó viaszgyertyák . . . az egész környezet nyomasztó hatással volt mindenkire.

„Boldog az a hitves, a ki nem követi a tisztátalanok tanácsát, nem mégyen a bünösök utján és nem ül rá a megrontók székére. Hanem az Ur törvénye szerint." . . . . . Igy olvasta a zsoltáros, s a jelenlevőknek ugy tetszett, mintha ezek a szavak egyenesen az elhunytra vonatkoznának, a ki nem ismerte a bünt, nem a tisztátalan gondolatokat.

Nyuta teste lesoványodott és valahogyan még jobban megnyult; soványsága valósággal megdöbbentő volt s gyermekes arczocskáján épenséggel nem gyermekes kifejezés ült. Valami komoly, szigoru és ünnepályes kifejezés volt ez; mintha lezárt szemei előtt valami olyas lebegett volna, a mit egyedül ő látott s egyedül ő láthatott; s e komolyság daczára is néha ugy látszott, mintha boldog mosoly suhant volna át finom metszésü, szép ajkain.

A ravatala körül összegyültek mindazok, a kik az életben valami közösségben voltak vele. Ott voltak: Zagorszkij, Petrovics Arszenij, Katya — a ki vigasztalhatatlanul zokogott — Demidovna Lizaveta mély gyászban, és Nikolajevics Vitalij, látszólag hidegen, érzéketlenül, szinte elfásultan. A legkülönfélébb érzelmek háborogtak ezekben az emberekben, de a fájdalom őszinte és általános volt. Még Demidovna Lizaveta is sirt, még pedig a legcsekélyebb alakoskodás nélkül. Zagorszkij feszült figyelemmel kisérte őt, föl akarván födözni benne a színészkedésnek legalább valami kis jelét, de nem vett észre semmit s eltünődve gondolta magában: „nem, mégis csak van szive," a mi kissé kibékitette őt vele.

Különféle gondolatok foglalkoztatták Veszenyevet. Eszébe jutottak Bulatov szavai: „a kik nem tudnak alkalmazkodni, a gyöngék, a szervezetlenek kell, hogy elpusztuljanak . . . a fejlődés eme végzetes törvénye szerint, a létért való küzdelemben, a fajok tökéletesedésében" . . . s ime egy a gyöngék, az alkalmazkodni nem tudók közül elpusztult. . . . De mennyivel jobb és tisztább ez az alkalmazkodni nem tudás azoknál a jól fölfegyverzetteknél, azoknál az erőseknél, azoknál, a kik tudnak az élethez alkalmazkodni s az életet magukhoz alkalmazni, a kik tudnak küzdeni s egészségesen, frissen és csüggedés nélkül kerülnek ki a küzdelemből! Ezek elkérgesednek, elfásulnak és elveszitik mindazt a szépet és jót, mely meg volt bennük, mielőtt ebbe a nehéz küzdelembe belementek. . . . . Azután szárnyaszegett gondolatai, melyek semmi eredményre sem vezettek, átcsaptak a kérdéseknek egész más csoportjára. „Most én egyedül vagyok" — gondolta magában: — „egyedül ebben az óriási forgatagban . . . a feleségem . . . ő vele már régen leszámoltam! . . . S ha eddig, legalább a világ előtt együtt éltünk, az csak Nyuta kedvéért történt. . . . . Most ő nincs többé s igy az utolsó kapocs is elszakadt. . . . Szét fogunk válni. . . . Miért is jelent meg ezen a világon Nyuta. Azért, hogy az életet meg sem ismerve, nyomtalanul elmuljék? Minek is nősültem én meg, hogy ilyen korán magamra maradjak, meg sem izlelvén a boldogságot? Mire való mindez? Vajjon él-e még Bulatov? . . . . Ő az egyetlen, a ki erre megfelelhetne. . . . . Szegény Pokorszkij! . . . annyira szerette őt . . . . És ez az Ivanovics Pjoto . . . könyek csillognak a szemében. . . . Ez a férfias férfi, ez az erős . . . vajjon miért sir? Vajjon miért szerette Nyutát, és miért vigasztalta őt, mint a gyermeket? Mi volt ő neki, a ki mindig csak a darabjaival volt elfoglalva? . . . Még . . . *ez is* sir — Liza! Késő! Vajjon alakoskodik-e most is vagy sem? Oh, nem, ugy látszik, nem!" . . .

Siró feleségének a látása jó hatással volt reá. Érezte a mint fásultsága és kábultsága lassan fölengedett; valami lágy melegség áradt szét a lelkében. . . . „Uram, bocsáss meg neki — gondolta magában: — mert nem tudta mit cselekszik." . . . . És ki tudja, miért volt benne annyi megfoghatatlan, annyi gyülölködés és annyi képmutatás? . . .

A gyászszertartás véget ért; ő még mindig mozdulatlanul állott a koporsónál s ugy elnézte azokat a kedves, drága vonásokat. Időnkint ugy tetszett neki, hogy Nyuta szemei kinyilnak és ránéznek ugyanazzal a kedves, ugyanazzal a drága és meleg pillantással, a melylyel életében nézték reá. És mintha szintelen ajkai gyöngéden és szeliden rámosolyogtak volna, további küzdelemre, eredményes munkálkodásra és nagy diadalokra bátoritva őt. . . . . Nyuta homlokán meglibbent a haj . . . . az ablakon át friss levegő áradt be hozzá és játszott a hajával, de Veszenyevnek ugy tetszett, mintha Nyuta integetett volna felé. Oda rohant hozzá és rábolult kihült testére. Csak most szakadt ki belőle a régóta kikivánkozó zokogás, melynek sulya alatt lehorgasztotta szegény, elárvult fejét. . . .

Valaki karon fogta, és ellenkezése daczára kivezette őt a szobából. Petrovics Arszenij volt. . . .

Bementek Nyuta szobájába. Ott minden a régiben volt, minden ott állt a maga helyén és minden Nyutára emlékeztetett; de már nem érezték benne az élet jelenlétét; még az a rém is, mely kevéssel halála előtt odaköltözött mellé, s melynek a jelenlétét mind érezték, most még — az is eltünt.

Egymásnak a nyakába borultak és keservesen elkezdtek sirni.

Igy csak a tiszta, a szeplőtlen, a gyermekes lelkek tudnak sirni. . . .

XXVIII.

Körülbelől két hónap mult el Nyuta halála óta.

Nincs a világon olyan fájdalom, mely az idő jótékony hatása alatt el ne veszitené az erejét, a mérgét. Ez az emberi fájdalomnak kipróbált és legjobb, bárha kissé lassu, bánatos és szomoru orvosa.

Veszenyevnek a feleségéhez való viszonya semmit sem változott. Mind a ketten ép oly hidegek maradtak egymás iránt Nyuta halála után, mint voltak annakelőtte. Soha sem volt közöttük semmiféle közösség, most még kevésbé, mint valaha. Mind a ketten érezték, hogy rettenetesen idegenek egymásnak, s ez csak terhükre volt. A házasság külső láncaival összefüzve tengették az életüket egymás mellett, mindenikük a maga magányosságában, legkevésbé sem érdeklődve egymás iránt s napról-napra ujabb hibákat és fogyatkozásokat födözvén fel egymásban.

Most már Demidovna Lizaveta csaknem soha sem volt otthon: boldogtalannak érezte magát, mikor haza kellett térni a börtönbe „komor férje" társaságába. Azok a kérdések, a melyek Veszenyev fejében a huga koporsójánál életre keltek, nem hagytak békét neki; ott kisérlettek folyton a lelkében, az agyevelejében; egyik kérdés maga után vonta a másikat, és végre odasodorta őt az élet czéljának általános és megoldhatatlan kérdéséhez. . . .

Az a nyomasztó fizikai és lelki magányosság, a melyhez az utóbbi időben már-már hozzászokott volt, most egyszerre elviselhetetlenné vált. Az esték megrövidültek, az éjszakák világosabbakká lettek és borus napokhoz hasonlitottak.

Ilyen éjszakákon nem tudott aludni s az utczákon kóborolt.

Megpróbált folmenni Zagorszkijhoz, de ott rendesen egész tömeget talált együtt. A zaj és lárma elkábitották őt . . . hiszen már teljesen elszokott az emberi társaságtól.

Ugyan mit keresett volna ebben a társaságban, ő, a ki szüntelen az élet czéljainak és titkos rendeltetésének a gondolatával foglalkozott? Ugyan ki adhatott volna neki erre választ? Talán csak nem Krotov, a ki most regényt irt, melynek szini helye Mandzsuország köves pusztasága. Valóságos elragadtatással beszélt erről a regényéről, mert regényeinek az utóbbi időben nagy sikerük volt az olcsó kiadások nem valami nagyon válogatós közönsége körében. Igy történt, hogy most a „Körül a Nagyvilágon" czimü ujság egy, a mandzsuországbeli életből vett regényt rendelt meg nála. Hogy miért épen a mandzsuországbeli életből, azt eleinte ő ép oly kevéssé tudta, mint az illető lapnak a szerkesztője. De annál jobban tudta a kiadó, a ki olcsó pénzen egész sereg külföldi klisét vásárolt össze, melyek nyugati Khina különböző vidékeit ábrázolták. Föl kellett tehát használni ezt a müvészi anyagot; ugy történt aztán, hogy a kiadó a képekhez megrendelt egy regényt. Igy is mondotta neki:

— Ugyan Krotov ur, irjon egy regényt ezekhez a képekhez.

És Krotov megirta. Zagorszkij különösen ő reá való tekintetből meghivta egy ismerősét, a ki a földrajz tanára volt, és Krotov csakugyan egész sereg földrajzi adatot szerzett be készülő müvéhez tőle.

(Folytatása következik.)

Fort de France, május 11.

A kábel-társaság több alkalmazottját Molinából St.-Pierrebe küldte. Sikerült a társaság irodáit megtalálni. Az igazgatónak és a személyzetnek azonban nem találtak nyomára. *St.-Pierre* városát holttestek boritják. Megkezdték a halottak elégetését. Az észak felé vezető kábel helyreállitásán már dolgoznak.

London, május 11.

A *Windward* szigetek kormányzója közli, hogy *St. Vincent* szigetén a *Soufriére* tüzhányó kitörése egyre tart. A kormány az *Infatigable* hadihajót St. Vincentbe küldi segélynyujtás végett.

Newyork, május 11.

Pointe a Pitreből érkezett távirat szerint a „Corona“ hajó kapitánya, mely hajó Dominikából odaérkezett, azt jelenti, hogy a kitörést, mely St. Pierret elpusztitotta, oly hullámverés kisérte, hogy a hajózás lehetetlenné vált.

—

— *A király itthon.* A király tegnap nem tett látogatást. Ma, hétfőn, általános kihallgatást ad. *Mária Valéria* főherczegasszony, a ki ő felségével utazott el Budapestről. Bécsben maradt. A főherczegek közül Ottó és Ferdinánd Károly főherczegek vannak itt.

— **Ebéd a miniszterelnöknél.** *Széll* Kálmán miniszterelnök tegnap este 7 órakor a delegáczió tiszteletére ebédet adott, a melyre hivatalosak voltak: gróf *Széchenyi* Gyula, báró *Fejérváry* Géza, báró *Czedik* Alajos, báró *Krieghammer* Ödön, *Szentgyörgyi* Gyula, *Plener* Ernő, őrgróf *Pallavicini* Ede, báró *Spaun* Hermann, gróf *Dzieduszycki* Adalbert, báró *Wodiáner* Albert, *Jekelfalussy* Lajos, továbbá *Basevi* József, *Eltz* Alfréd, dr. *Kindermann* Ferencz, *Kristóffy* József, lovag *Kozlovszky* Vladimir, lovag *Madeyski* Szaniszló, *Mayer* János, *Münnich* Aurél, báró *Oppenheimer* Lajos, *Popowski* József, *Sylvester* Gyula, gróf *Teleki* Sándor, *Tollinger* János és lovag *Vukovič* Antal.

— *Bubics püspök beteg.* *Bubics* Zsigmond, Kassa ősz püspöke, az Akadémia tiszteletbeli tagja — mint részvéttel értesülünk — napok óta ágyban fekvő beteg. A közel nyolczvankét esztendős egyházfő e hónap elején meghült s tüdőgyulladásba esett. Kezelőorvosa *Ángyán* tanár utasitására menten ágyba feküdt s azóta állapota örvendetesen javul, Szerencsésen keresztül ment a krizisen s ma már kis időre fölkelt is. Az Akadémia palotájában levő lakásán a beteg püspököt sokan látogatják. Tegnap délelőtt *Wlassics* Gyula miniszter. *Zsilinszky* államtitkár, *Dessewffy* csanádi püspök és több más előkelőség járt a betegnél. A király, a kinek Bubics betegségét bejelentették, a kabinet-iroda utján több izben kérdezősködött az ősz püspök állapotáról.

— **Tisza Kálmán emlékezete.** Nagyváradról jelenti levelezőnk: A Biharmegyei Nemzeti Kaszinó, melynek Tisza Kálmán évtizedek során át elnöke volt, tegnap délután közgyülést tartott, melyen kegyeletesen áldozott az elhunyt államférfiu emlékezetének. A közgyülésen, a melyen *Cziffra* Gerő elnökölt s a tagok nagy számmal jelentek meg, az évi jelentést Cseresznyés Albert titkár olvasta föl. A jelentés első sorban a kaszinó nagy veszteségéről emlékezik meg, mely az egész országnak nagy vesztesége. Kifejezi az egyesület mély fájdalmát, hogy Tisza Kálmán nem él többé közöttük, hogy nem hallhatják szavát. Nem akarnak — ugymond — Tisza Kálmán nagyságáról képet adni, hiszen ez a történetirás feladata lesz; csak röviden ecsetelik kiváló érdemeit nemzete szolgálatában. Veszedelemben forgott hazánk szabadsága, mikor Biharmegye fia az alkotmány védelmére sikra szállott, mikor a hires határozati párt élén a nemzet jogaiért küzdött. S mikor a fiatalos hevet a komoly államférfiui megfontoltság váltotta fel, akkor is megmaradt hazaszeretetében oly hajthatatlan férfiunak, a ki nemzete jogaiból fel nem ad egy jottát sem. Nagy melegséggel szól a jelentés Tisza Kálmánról, mint emberről, a ki a kaszinó falai közt mindenkor szivesen időzött s a hol szivének, lelkének melege sugárzott környezetére. Mint a bibliai patriarchához a családja: ugy sereglettek itt köréje hivei és épen azért a kaszinó vesztesége kétszeres, mert ha Tisza Kálmán, a nagy államférfiu nem halt is meg, csak bevonult a halhatatlanságba: de a bihari kaszinó elnöke, patriarchája, nincs többé és az ő fejük koronája valóban lehullott. A közgyülés a jelentést kegyelettel hallgatta és Tisza Kálmán érdemeit és emlékezetét jegyzőkönyvében megörökitette.

— *Osztrák piszkolódás.* A sajtótermékek között, a melyekkel bennünket osztrák szomszédaink elárasztanak, az értékes anyag között sok hitvány szemét is akad. Az ilyen sajtótermékeknek egyetlen czélja van: revolverezni. Ha pedig czélját nem tudja elérni, legalább beszennyezi azt, a kiről hasábjain megemlékezik. Ilyen ujság a Bécsben megjelenő „Don Quijote“ hetilap, a melyet Budapesten is elegen olvasnak, lévén kapható ez a pamflet csaknem minden nagyobb könyvkereskedésben. A hóbort prototipusa után van a lap elnevezve és ez szinte követeli azt, hogy mindazt, a mi benne foglaltatik, hóbortnak tekintsük, mindamellett a legutolsó számban találunk olyan dolgokat, a melyeket lehetetlen hallgatással mellőzni. A „Lajta hidja“ czim alatt egy czikket közöl, a mely a gyalázatos és szennyes rágalmak egész özönét zuditja a magyarok fejére. A turáni faj degeneráltságától kezdve minden modern bünt megtestesülve lát a magyar fajban, a melynek tökéletes elzüllését a mai magyar közélet mutatja legélesebben. Olyan perfid ez a támadás, hangja olyan gyalázatos, hogy annak reprodukálásával nem akarjuk beszennyezni lapunk hasábjait. Emlitést tettünk róla azért, hogy figyelmébe ajánljuk a kereskedelmi miniszternek ezt a pamfletet, a melyet a magyar posta hord szét az országban a magyaroknak. Ha azt az őrültet, a kinek agyában ezek a gondolatok megteremtek, nem öltöztethetjük fel kényszerzubbonyba, legalább sebezzük meg egyetlen sebezhető részét — a zsebét és tiltsuk ki az országból az ilyen hitványságokat. Másféle rendszabály ugysem fájna neki.

— **Rejtélyes eltünés.** Ilyen czimen megirtuk lapunk mai számában, hogy özv. *Dunkel* Vilmosné, a kassai parkettgyár tulajdonosnője eltünt és környezete valószinünek tartja, hogy öngyilkosságot követett el s hogy végzetes tettének oka szerencsétlen börzespekulácziókban keresendő. Mint most *illetékes helyről* értesülünk, az előkelő urnő tényleg öngyilkosságot követett el, de tettét nem idézhették anyagi zavarok elő, mert özv. *Dunkelné* a legrendezettebb viszonyok között élt. Szomoru tettének elkövetésére csakis nagyfoku idegessége birhatta.

— **Őskori lelet.** Nagy-Szalontán, mint táviratilag jelentik, tudományos ásatásokat végeznek s ez alkalommal a Nádasérben egy napszámos hatalmas mamut álkapcsot talált két óriási foggal.

— **Királyi kitüntetések.** A király dr. *Góger* László és *Győry* Loránd miniszteri segédtitkároknak a miniszteri titkári czimet, dr. *Obláth* Mór nyugalmazott járási orvos és Zemplén vármegyei tiszteletbeli tiszti főorvosnak, a közegészségügy terén szerzett érdemei elismeréseül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, *Bogdánffy* Sándor Kolozs vármegyei árvaszéki nyilvántartónak, sok évi buzgó szolgálata elismeréseül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Rendjelviselési engedélyek.** A király megengedte, hogy *Csörgeő* Gyula nyugalmazott államtitkár, országgyülési képviselő a császári ottomán Medsidié-rend II. osztályát a csillaggal, *Bárdossy* Jenő Sáros vármegye főispánja, a Medve Albrechtől elnevezett Anhalt herczegi házi rend II. oszt. középkeresztjét, *Szterényi* József miniszteri tanácsos a franczia becsületrend tiszti keresztjét és a császári ottomán Ozmanié-rend III. osztályát, *Forster* Gyula miniszteri tanácsos a királyi porosz vörös sas-rend II. osztályát, *Tormay* Béla miniszteri tanácsos a franczia «Mérite Agricole-rend középkeresztjét, vértesaljai *Vértessy* Kálmán miniszteri tanácsos a fejedelmi bolgár polgári érdemrend III. osztályát (középkeresztjét), borostyánkői *Egan* Lajos miniszteri osztálytanácsos a királyi porosz korona-rend III. osztályát, *Beniczky* Géza cs. és kir. kamarás puszta-homoki nagybirtokos a pápai Szent Gergely-rend lovagkeresztjét, *Szentkirályi* Antal pénzügyminiszteri számvizsgáló a pápai Szent-Gergely-rend középkeresztjét (Commendatore) *László* Fülöp festőművész bécsi lakos a pápai Pius-rend lovagkeresztjét, *Hegedüs* Károly kir. tan., a budapesti áll. felső ipariskola igazgatója és *Faragó* Ödön, a budapesti kir. állami felső ipariskola tanára, a franczia becsületrend lovagkeresztjét, dr. *Hutyra* Ferencz m. kir. állatorvosi főiskolai rektor, *Engelbrecht* Károly m. kir. központi szőlőszeti és borászati főfelügyelő, *Ruisz* Gyula magy. kir. jószágfelügyelő és báró *Podmaniczky* Gyula miniszteri titkár a franczia «Mérite Agricole»-rend tiszti keresztjét, *Krolopp* Alfréd magyar kir. gazdasági tanintézeti tanár. De *Pottere* Gerard magyar kir. erdész és *Marton* Andor, a Torontál vármegyei gazdasági egyesület titkára, a franczia «Mérite Agricole»-rend lovagkeresztjét, gróf *Berchtold* Miklósné nagy oroszi lakos a perzsa Nesone Aftale-rend nagykeresztjét, dr. *Salacz* Zsigmond marienbadi fürdőorvos a perzsa nap- és oroszlán-rend III. osztályát, *Fritz* Pál lavocznai állomásfőnök a perzsa nap- és oroszlán-rend IV. osztályát, *Ádám* Jenő, a «Hungária» budapesti szálloda szobafőnöke, a perzsa nap- és oroszlán-rend V. osztályát, ráczalmási *Frigyessy* Adolf, a «Riunione Adriatica di Sicurta» vezérigazgatója, a királyi görög Megváltó-rend tiszti keresztjét, dr. *Catti* György, a fiumei városi közkórház főorvosa és *Forche* Román cs. és kir. udvari fényképész a királyi szerb Takova-rend V. osztályát, *Petzrik* József, Fehértemplom város rendőrkapitánya és *Kohn* Jakab gabonaszállitó nisi lakos a királyi szerb Takova-rend V. osztályát, baranyavári *Ullmann* Béla, a pesti magyar kereskedelmi bank hivatalnoka, a fejedelmi bolgár polgári érdemrend lovagkeresztjét, *Kollmann* Károly magyar államvasuti főellenőr losonczi forgalmi főnökhelyettes a fejedelmi bolgár polgári érdemrend IV. osztályát, *Haviár* György pöstyéni állomásfőnök és *Emericzy* Győző oszadai főerdész a fejedelmi bolgár polgári érdemrend V. osztályát a koronával, *Mandelik* Sándor pöstyéni posta- és távirda főtiszt és *Emericzy* Jenő szász-coburg-gothai herczegi nyugalmazott vasgyári felügyelő a fejedelmi bolgár polgári érdemrend V. osztályát. *Sepic* Pál, az «Ungaro-Croata» gőzhajózási társulat hajóskapitánya, a montenegrói Danilo-rend V. osztályát, *Schrecker* Lipót György berlini lakos igazgató a királyi román korona-rend tiszti keresztjét, *Lautenburg* Zsigmond, a berlini Residenzszinház igazgatója, a királyi spanyol Izabella-rend csillagos középkeresztjét, *Szirmay* Antal párisi lakos szobrász és érmész a fejedelmi montenegrói Danilo-rend V. osztályát és a királyi szerb Szent Száva-rend V. osztályát, *Shiel* Samu romániai rusteni lakos papirgyáros a királyi román korona-rend lovagkeresztjét és *Romsauer* Ferencz oszadai erdőőr a fejedelmi bolgár koronásbronzérmet elfogadhassák és viselhessék.

— *Humbertné száz milliója.* A franczia közvéleményt még mindig a száz millió frankos szédelgés foglalkoztatja. A monarchikus és klerikális körök különösen kaptak az alkalmon, hogy politikai tőkét kovácsoljanak az esetből. Lapjaikban szemére vetik *Waldeck-Rousseaunak*, hogy hat évvel ezelőtt ügyvédi minőségében szédelgésnek mondta Humbertné pöreit, de mint miniszterelnök nem törődött azzal a rengeteg kárral, a mit a nagyszabásu csalás okozott. *Brissont* is megvádolják s azt állitják, hogy tudott Humberték szökéséről, sőt elfogatásuk meghiusitása érdekében eljárt *Forichonnál*, a törvényszék elnökénél. Ujabban körözőlevelet adtak ki Humbertné öccse, *Daurignac* Román és leánya, Éva ellen is. *Dumort* roueni közjegyzőt a fogság nagyon megtörte. Ujabban megtalálták a közjegyző hivatalos jegyzőkönyveit, a melyben Dumort igazolja, hogy az általa lepecsételt vasládában száz milló ára háromszázalékos franczia járadékkötvény van. *Parmentier* ügyvédet a vizsgálat adatai szintén kompromittálják. Humbertné fényes rábeszélő-tehetségével félrevezette *Dubuit* is, a ki az ügyvédi kör elnöke s mint nagy befolyásu férfiu több bankintézetnél szerzett kölcsönt a szédelgő asszonynak, A Crawford-testvérekről bebizonyosodott, hogy költött alakok s leveleiket, ügyvédi meghatalmazásaikat Humberték hamisitották.

— **Két koronázás.** Mozgalmas, ünnepi napokra készül Európa két fővárosa. A kontinens félszigetén, Spanyolországban, az ifju *Alfonzo* koronáztatja meg magát, a ködös Albionban pedig *Edward* király, a hatvan éves gavallér fejét övezik Nagy-Britannia koronájával. Londonban a végleges megállapodás szerint junius huszonhatodikán kezdődnek a koronázási ünnepek. E napon megy végbe a koronázás. Másnap fényes körmenet vonul végig a Themse-parti világváros főbb utczáin, 28-án flotta-szemlét, 30-án a windsori parkban kerti ünnepet rendeznek. Julius másodikán a főváros créme-je, a City lunch-öt ad a koronás királyi pár tiszteletére. A nagy parádé, a mivel a koronázást a fényüzésben különben is kiváló angol nép különösen emlékezetessé akarja tenni, sok gondot okoz a hatóságoknak. Az ünnepekre külön katonaságot toboroznak, mert a mi katonája van Angliának, az Afrikában harczol. A rendőrség tizenhatezer főnyi legénységét kilenczezer emberrel akarják megszaporitani s a policzia főnöke még azt is kevesli. Bárminő fényes lesz is a spanyolok ifju uralkodójának koronázási ünnepe, pompa és disz tekintetében aligha fog vetekedhetni a dusgazdag London parádéjával. Május tizenötödikén és tizenhatodikán banket lesz a királyi palotában, másnapra az eskütétel czeremóniáját és a Te Deumot tüzték ki, majd két napig fogadás az udvarnál. Huszadikára készül azonban leginkább a pezsgő vérü spanyol nép. E napon bikaviadalt rendeznek — ingyen belépéssel. Négy nappal később kerti ünnep zárja be a koronázó napokat. A kis királyt ez alkalomból a legtöbb európai uralkodó kitüntetéssel ajándékozza meg. Edward király a térdszalagrendet küldi meg neki a connaughti herczeggel. Itáliából a genuai herczeget várják, Németországból Albrecht porosz herczeget, végül tőlünk *Ferencz Ferdinánd* főherczeg prezumtiv trónörököst, a ki — tudvalevőleg — szintén nem mindennapi kiséretet visz magával.

— **Eltünt pangerman agitátor.** Nagy-Kikindáról táviratozzák, hogy *Korn* Arthur a nirhedt pangerman agitátor megszökött. Mái napok óta rendőri megfigyelés alatt állott s a rendőrség csak az elfogatási rendeletet várta, hogy a nagyszámu büntetendő cselekménynyel terhelt és szökésre készen álló izgatót letartóztassa. Ugy látszik azonban, hogy neszét vette a dolognak és megszökött. Kikindáról eltünt s még neje sem tudja hova lett.

— **Uj törvényszéki elnök.** A király dr. *Róth* Ferencz budapesti itélőtáblai birót a szatmár-németi törvényszék elnökévé kinevezte.

— *80.000 forint évi fizetés — egy postaszolgának.* Köztudomásu dolog, hogy az Egyesült-Államok kormánya a postai intézményre nem csekély összeget fizet rá évente. A posta Amerikában egyike a legkifogástalanabb állami intézményeknek, a minek egyik, talán nem is utolsó, oka abban rejlik, hogy az állam igen tisztességesen dotálja a postahivatalnokokat. De az összes alkalmazottak között kétségkivül a legnagyobb levélhordói fizetést élvezi *Fish* Oszkár, alaskai levélhordó, kinek a szövetségi kormány évi 35 ezer dollár fizetést ad szolgálatai ellenértéke gyanánt. Fish Oszkár a posta szállitó és kézbesitői tisztséget tölti Valdez és Eagle (Alaska) városa között. Havonként kétszer tartozik megtenni a 413 angol mrtfdnyi utat, s igy egy-egy utra 1500 dollár honorárium esik. A mellett a szállitott postai anyag nem tehet ki többet 300 fontnál, s ujsagokat és egyéb küldeményeket csak akkor tartozik Fish szállitani, ha kevés a levél. A fizetett ár nagyságát megindokolja az a körülmény, hogy a postát kutya-szánon kell szállitani, s az ut jégmezőkön és örökös hóval boritott kietlen vidékeken vezetvén keresztül, folytonos életveszélylyel jár. Fisht 24 utja az egész éven át teljesen elfoglalva tartja.

— **Herzl Antalné kitüntetése.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király özvegy *Herzl* Antalné született *Müller* Máriának, a budapesti izraelita nőegylet elnöknőjének, a közjótékonyság terén szerzett érdemei elismeréseül a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A legfelsőbb helyről jövő ezen elismerés méltó jutalma annak az áldásos müködésnek, a melyet *Herzl* Antalné, a humanitás szolgálatában évtizedek óta kifejt. Mint elnöknője a hatalmas pesti izraelita nőegyletnek, a főváros egész területére, sőt azon tulra is kiterjed az ő gondoskodó buzgalma, a mely az igazi nyomort mindenütt meglátja és mindenütt enyhiti. A Bischitz Dávidné által föllenditett egyesület az ő gondos vezetése alatt bámulatos eredményekkel szolgálja azt a czélt, a melyet maga elé kitüzött. Mindenki által elismert érdemeknek királyi szankczióját képezi ez a kitüntetés.

— *Kecskeméthy büntársa?* Székesfehérvárról érdekes hirt hoz a táviró. *Péter* János géplakatos, a ki állitólag a megszökött *Kecskeméthynek* büntársa volt, három hét óta *a családjával együtt nyomtalanul eltünt. Azt hiszik, hogy Amerikába szöktek.*

— **Negyven nazarénus katona a csillagbörtönben.** Szorgos kezek gyalulják a szegedi csillagbörtön műhelytermeiben a deszkát, kovácsolják a vasat, varrják a katonazubbonyokat. Türelemmel, megadással viselik a sorsukat, de azért a legtürelmesebbek mégis a nazarénusok. Ugyancsak felrugott mostanában a számuk. *Épen negyvenen vannak.* Háromnegyed része torontáli szerb gyerek, a ki az ötödik honvédgyalogezred kötelékébe tartozva, Szegedre megy egyenesen a csillagbörtönbe. Ezek a minden intelligenczia nélkül való emberek aztán bámulatos szivósságot tanusitanak. Ajkukon az idvezültek mosolyával, mártirhoz hasonlóan veszik tudomásul először a félesztendei, majd a kétévi elzáratást, de nem veszik mégse kezükbe a fegyvert. Volt közöttük már olyan is, a ki *tizenkét évet töltött elzárva*, a börtönben felelt meg védkötelezettségének s őszülő fejjel, ámbár még legénysorban került haza a falujába. A számuk pedig nem fogy, ellenkezőleg növekszik. A melyik kiszabadul, az hazamegy és ujabb hivőket szerez, ujabb vallási mártirokat.

— **Trachomás katonák.** A fővárosban állomásozó ezredek legénysége körében az utóbbi időben a trachoma mind nagyobb mértékben terjed. A 17. sz. helyőrségi kórházban most is több, mint *200 trachomás beteget kezelnek.* A katonai vezetőség a legnagyobb körültekintéssel tette meg az óvóintézkedéseket, hogy a baj továbbterjedését meggátolják. A gyógykezelés gondos elővigyázattal történik; a szembajosok külön pavillonban vannak elszigetelve, a kiket most kezelnek, azok a hadgyakorlatokon aligha fognak résztvenni, mert mihelyt kigyógyulnak, bizonyos időre szabadságoltatni fogják.

—

═ **Az öngyilkos házmester levele.** *Horváth* Lajosnak a tegnapelőtt öngyilkossá lett zöldfa-utczai házmesternek a főkapitányhoz intézett levele a következőkép szól:

Budapest, 1902 május 6.

Tekintetes Főkapitány urnak!

Megkérem alássan, a Főkapitány urat, miután a feleségem nélkül nincs életem, ő néki én okoztam halálát, mert rája ijesztettem, de meg nem ütöttem. Ennélfogva, minthogy én szégyenkezzem a világban, azontul megfosztottak mindenemtől, mit ér nekem . . . Oda mindenem . . . Feleségem és pénzem . . . 750 korona megtakaritott pénzünk volt, azt is elvesztettem. A belvárosi elöljáróságnál van még a többi pénz és két hajójegyet is hozattunk, a melyekre 40 korona lett elküldve, de azt visszaküldik, ha nem mentünk érte el. A törvényszéknél van a hajójegy és az utlevél. Én kérem eltakaritásomat ugy mint a feleségemet, mert tönkre vagyok téve. Nem tudom tulélni. A sógoraim laknak dob-utcza 14., házmester, a másik Damjanich-utcza 1. Vajda István. Az öcsém Tolnamegye Pakson kosárfonó, *Horváth* István. Budapesten öcsém *Horváth* József, népszinház utcza 43. sz. alatt lakik. Isten veletek, már én többé nem leszek életben, szenvedtem már eleget. Azt a szégyent tulélni már nem lehet, mert avval boldogulni ugy sem lehet. *Horváth* Lajos s. k. Lakom váczi-utcza 42. *Krommer* Ádámnál. — Kivánok jobb szerencsét mint nekem volt kedves testvéreim és volt kedves barátaim. Áldja Isten a fogházfelügyelő urat, hogy engem kieresztett.

Horváth Lajos.

═ **Az automobil.** Tülkölve száguldott az este az Erzsébet-köruton egy automobil. *Karáos* Mór 74 éves magánzó át akart menni épen a kőrut másik oldalára, a mikor a gyors gépkocsi előrobogott és elütötte őt. Az automobilos ur, a kinek kilétét a rendőrség nem tudta megállapitani, hamarosan eltünt a szemhatárról, a szerencsétlenül járt aggastyán ellenben sulyos sérüléseket szenvedett és eszméletlenül terült el az utcza kövezetén. A mentők hazaszállitották Erzsébet-körut 14. szám alatti lakására.

═ **Az elzüllött hajdu.** *Rákóczy* György valamikor csillogó egyenruhájában erősen feszitett *Gerlóczy* volt polgármester előszobájában és azt beszélték róla, hogy mintaképe a hajduknak, meg hogy nagy bajuszáért valósággal bomlanak a leányok. Gazdája halála után azonban Rákóczy uram nagyot esett. Kilépett a város szolgálatából és felcsapott pénzügynöknek. Az üzlet azonban rosszul ment és hogy pénzhez jusson, ovadékos szolgákat szerződtetett, a kiknek a pénzén eltivornyázott addig, a mig benne tartott. Végre is rajta vesztett és a rendőrség letartóztatta. Az ügyészség azonban csakhamar szabadon eresztette. Rákóczy uram a szabadságát azonban ujabb ovadéksikkasztásokra használta fel. *Prelovszky* István napszámos 2000 és *Kun* István 160 koronáját költötte el. A becsapott emberek feljelentették a rendőrségen Rákóczyt, a kit tegnap éjjel a detektivek letartóztattak.

═ **A kis leányok réme.** A rendőrség letartóztatta *Veréb* Mária 16 éves faczér cselédleányt, a ki valóságos réme a kis leánygyermekeknek. Az elhagyatott utczákon elfogja őket és a fülbevalóikat elszedi. Az elvetemült cselédleányt akkor fogták el, a mikor egy pár kis fülbevalót 2 koronára elzálogositott. Kiderült, hogy a fülbevalót tegnap a Horváth-kertben *Znavovits* Ilonka 9 éves iskolás leány füléből szedte ki.

═ **Rabló tiszti szolga.** *Balog* Lajos Ujpesten, tél-utcza 63. sz. alatt lakó kubikos feljelentést tett az ujpesti rendőrkapitányságon, hogy egy előtte ismeretlen honvéd tiszti szolga megrabolta. Ujpesten együtt iddogáltak egy korcsmában. A mikor már jól beboroztak, a tiszti szolga sétálni hivta Balogot. Kisétáltak a rákosi erdőbe, a hol a tiszti szolga egyszerre egy huszfillérest huzott elő:

— Ugyan pajtás, váltsd fel ezt a hatost!

Balog előhuzta a kabátja alól a vászonzacskóját, a mely egy zsinóron a nyakába volt akasztva, hogy aprópénzt vegyen ki belőle. A tiszti szolga ebben a pillanatban rátámadt, az egyik kezével Balogot mellbevágta, a másikkal pedig letépte a pénzzel telt vászonzacskót, futásnak eredt és eltünt az erdőben. A rendőrség nyomozza a honvéd tiszti szolgát, a ki Balog szerint 20—24 éves lehet és oldalfegyver nélkül jár.

═ **Fratolli Detsinger** küld Fiuméból $4^3/_4$ kgr. legf. Santos kávét 4 frt 99 krért bérmentve és elvámolva.

EGYETÉRTÉS.

Május hó 15-én uj előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési ára

Magyarország, Ausztria és a megszállott tartományokba:

Egész évre	40 k. — f.
Félévre	20 „ — „
Negyedévre	10 „ — „
Egy hóra	3 „ 60 „

Németországba:

Negyedévre . . . . . 12 k. — f.

Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországba, Svájcz, Románia és Szerbiaba, Amerikába:

Negyedévre . . . . . 15 k. — f.

Nyáron különös kedvezményképen az egész fürdő-évad alatt ama t. előfizetőinknek, kik külföldön nyaralnak, lapunkat a rendes előfizetési árak mellett minden portókülönbözet-megtérités nélkül utána küldjük, az esetre is, ha többször változtatják tartózkodásuk helyét.

Tudatjuk egyuttal, hogy a *nyári* idény tartama alatt a főváros környékén levő nyaralóhelyekre is kiterjesztjük a lapkihordást, ugy, hogy a közelben nyaraló t. előfizetőink a lapot ép oly korán reggel kapják meg, mint városi lakásaikban.

Lakhelyváltozás esetén kérjük t. előfizetőinket, hogy uj czimüket idejekorán közöljék velünk. Legjobb ily esetben a régi czimszalagot egy levelezőlapra ragasztani és ugyan-e levelezőlap utján a változást bejelenteni.

Az orvosok mozgalma.

Noha minden orvosnak elég dolga van a maga bajával — vagy talán épen azért — nem halt még ki egészen a közös érdekek védelmére irányuló törekvés, a melynek külső nyilvánulása az «orvosok mozgalma» is.

Egyik gyülés a másikat, egyik rezoluczió a másikat követi; alig van hét, hogy — legalább a fővárosban — uj orvostársaság ne alakulna. Mindez csak a mellett bizonyit, hogy az orvosi közszellem nem fult még tökéletesen bele az utóbbi évek értelmetlen erőlködésébe. Más kérdés, hogy az az irány, mely ezekben az ujabb mozgalmakban megnyilatkozik, minden tekintetben jó és helyes-e és feltalálható-e benne a mód arra, hogy a zilált orvosi közállapotok, annyi szomoru eredményü kisérletezés után, végre valahára rendeztessenek.

Hogy ezt eldönthessük, a multba kell visszapillantanunk.

A millenniumi évnek egyik jelentőségteljes eseménye volt a Budapesten tartott közegészségügyi és orvosügyi kongresszus. Ennek legfontosabb tárgya épen az orvosi rend szervezése lett volna. Erőteljes szózatok hangzottak itt fel, melyek az *orvosi kamarák* felállitását sürgették, teljes joggal hivatkozván arra, hogy csakis a törvény kötelező ereje adhat a szervezésnek tekintélyt, csakis az ilyen szervezet akadályozhatja, vagy torolha ujmeg az orvosi téren ma lépten-nyomon fölmerülő visszaéléseket, csakis ez nyujthat védelmet az orvosok jogos érdekeinek és csak az ilyen erőteljes fórumtól remélhető majd annak a sok visszásságnak a megszüntetése, mely az orvos anyagi és társadalmi helyzetét sokszor igazán méltatlanul sujtja.

És ezt az egyedül helyes megoldást az orvosok akkori gyülésének — bár számbelileg is jelentéktelen — többsége elutasitotta s e helyett szabad szervezkedésen alapuló «Országos orvos-szövetség»-et alapitott, a melybe az léphet be, a ki akar, a melyből az és akkor léphet ki, a kinek mikor kedve tartja és a mely igy a szerves együttmüködés lehetőségét már eleve is kizárta. Hogyan is képzelhették, hogy ilyen szervezetlen, mert szervezhetetlen hadsereggel megnyerik a csatát ott, hol az orvosi kar szemben találja magát a törvényekkel vértezett hatalmas társadalommal?!

«C'était plus qu'un crime, c'était une faute.» — Ez több volt, mint büntett, ez — hiba volt, — mondotta Fouché annak idejében, mikor Enghien herczeget a guillotine alá hurczolták. És tényleg vannak helyzetek, mikor egy taktikai hibának kiszámithatatlan a hordereje.

A kamaratervezet guillotinozása után módjukban lett volna az ellenkező rendszer tervezőinek és szervezőinek kimutatni, hogy mire képesek. Ugybuzgalommal fogtak a munkához. Az egész országban megindultak a választások, számtalan elnökséget, titkárságot, választmányi tagságot kreáltak; a központi vezetőség is dolgozott, de az időnként megtartott kongresszusok nem tudtak határozatot hozni, és ha a mult század elején tartott és mulatozásairól hires bécsi kongresszusról azt mondhatták a gunyolói: le congrés ne marche pas, il danse (hogy a kongresszus nem halad, hanem tánczol), ugy a szövetség nagygyüléseire minden guny nélkül ráillett volna az a mondás, hogy ott nem anketteznek, hanem banketteznek.

Néha fel-felhangzott azóta magában a szövetségben a kamara, mint pium desiderium; de ugy látszik, mikor az eszmét ily barátságosan felölelték, tulajdonképen meg is akarták fojtani az ölelésükkel. mert argumentumokat kerestek kimondani, hogy a kamara ideje «még» nem érkezett el.

Pedig a dolgok végleges rendezésének elodázása mellett nem lehet tárgyi érveket felhozni. Igen, a kamara ma nem valósitható meg. De csak egy akadálya van, tudniillik *maguk az orvosok.* Egy részük tulságosan érdekelve (hogy ne mondjuk kompromittálva) van a kamaraellenes párttal és fél, hogy a következetlenség vádjával fogják illetni, ha a mult és jelen tanulságai alapján a kamara pártolói közé sorakoznék; ezek elfelejtik, hogy az az igazi következetlenség, ha valaki változott meggyőződésének kifejezést adni nem mer. A kamara régi előharczosai viszont megunták a meddő küzdelmet és elvonultak, mint a hogy a Lafontaine életunt patkánya visszavonult a hollandi sajtba; ezek sem cselekesznek helyesen, mert az igaz ügy védő fegyvereit sohasem szabad végkép félretenni. Vannak végül olyanok, a kik a kamarát elvből támadják és ellene jelszavakkal szállnak sikra, folyton «czébrendszerről», «állami omnipotencziáról» stb. beszélvén.

Pedig kézen fekvő dolog, hogy a kamarák más téren (jogászok, kereskedők között), jól beváltak, hogy más államokban (például Ausztriában) az orvosi kamarák is nagy eredményeket mutatnak fel és az is kétségtelen, hogy az állami törvények sulyától nincs oka félni annak, a kinek a jelleme kifogástalan. Már pedig a kamara csak ezek védelmét keresi, a más kategóriákhoz tartozókkal szemben pedig nem volna helyén kimélet gyakorolni.

A legnagyobb baj pedig az, hogy mig az időt czéltalanul elfecsérelték egy eleve kivihetetlennek látszó kisérletre, azalatt az orvosi foglalkozást üzők anyagi helyzete, társadalmi reputácziója fokról fokra sülyedt.

Igaz, a mi fölött az orvosok rezolucziói szünetlenül sopánkodnak.

Sajnos igazság, hogy az orvosok megélhetési viszonyai egyre rosszabbodnak; hogy számos vidéken harmadrészannyi jövedelme sincs az ember-, mint az állategészségügy őrének, ugy, hogy sok helyütt évtizedeken át nincs betöltve a körorvosi állás; ezzel szemben a nagyobb városokban, de kivált a fővárosban rémesen megnövekedett az orvosok száma és ezzel együtt az illoyalis, sem a saját, sem a kartársak becsületét nem kimélő, késhegyig menő kenyérharcz. A betegsegitő pénztárak és egyletek állapotai nyomoruságosak; az orvost rosszul fizetik, az orvos azután, munkával tulhalmoztatván, nem kezelheti tisztességesen a betegeit, a beteg pedig kénytelen mégis az egylet orvosaihoz fordulni. A vagyonosabbak is olcsó pénzen vagy ingyen akarnak doktort és patikát és erre bőven alkalmat nyujtanak a tagokat verbuváló pénztárak és egyletek és az ambulánsok óriási számával hivalkodó ingyenes rendelőintézetek. A pénztárak és poliklinikák teljesen kiapasztották a nem-egyleti orvosok keresetforrásait. E mellett egyes pénztárak orvosi vezetősége minden megengedhető és még egyéb fegyverekkel is küzd az egyleti kérdés egyedül tisztességes megoldása: a *szabad orvosválasztás* ellen és, csak hogy a saját indokolatlanul magas fizetését biztositsa, inkább eltüri, hogy a pénztárak laikus igazgatása felemészsze a tagdijakból befolyó jövedelem nagyrészét. A pénztárak ziláltságára jellemző, hogy már a kormány is szükségesnek látta ott szorgosabb ellenőrzés foganatositását.

Az utóbbi időben fokozott mérvben felhangzott panaszok tehát nem tulzottak; ugy látszik az intenczió is megvan arra, hogy valamit változtassanak a dolgokon. De egy angol szálló ige szerint a pokol is jó szándékokkal van kövezve és igy nem elég azoknak hangoztatása, hanem cselekedni is kell elvégre.

Cselekedni pedig nem ugy, mint eddig, mikor guerillaharczosok módjára minduntalan az orvos nyakának szegezik a kést és «becsületszavát» csikarják ki arra, hogy ezt vagy azt fogja tenni vagy nem tenni a közügy érdekében. Ismerünk olyanokat, a kik az *ilyen* presszziónak elvből nem engednek; különben is tudvalevő, hogy a gentlemanség a becsületszó daczára is gyakran háttérbe szorul a megélhetés kérdésével szemben. Hanem cselekedni kell komolyan, czéltudatosan, egyöntetüen; ám hogy ez lehetővé legyen, annak alapfeltétele *az orvosi rendnek törvényen alapuló egységes szervezése.*

Lapunk, mint eddig is, rokonszenvesen fogja figyelemmel kisérni orvosaink szervezkedését és természetes, hogy a közönség és az orvosi kar szempontjából egyaránt jogos törekvéseket méltányolni fogja, bármilyen organizáczió kebelében szülessenek is meg azok. De elvileg csupán azt az irányt fogjuk helyeselhetni, a mely a reformok fundamentumát *az orvosi kamarák* megalkotásában keresi, az egyletek és pénztárak kérdéseit pedig a *szabadorvosválasztás* behozatalával igyekszik megoldani.

Dr.

TÁVIRATOK.

A franczia pótválasztások.

Páris, május 11. A mai pótválasztásokon Párisban *Millerand kereskedelmi minisztert* Pechin naczionálistával szemben, Puech kormánypárti naczionalistát Dausset naczionálistával szemben és Gardet kormánypárti szocziálistát Bernard volt naczionálista képviselővel szemben megválasztották.

Páris, május 11. Több lap azt a hirt közli, hogy Jules *Lemaitre* és mások ellen, a kik aláirták azt a választási kiáltványt, melyben a miniszteriumot azzal vádolták, hogy a Humbertné által kicsalt milliók egy részét választási czélokra felhasználta, büntető eljárást tesznek folyamatba.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Opera.** *Goldmark* «A hadifogoly» czimü legutolsó dalmüve megkoronázta a nagy mester alkotásainak sorozatát. A mennyi költészetet és nemes érzelmet egy zeneszerző muzsikájában kifejezhet, azt Goldmark mind beleöntötte Briseis partiturájába. Ebben a munkában minden ragyog: a tisztaság, a zenei szépség, a gondolatok kidolgozása, a stil fenséges müvészete. Mindezt Goldmark bearanyozta a melódia sugarával, a mely ősklasszikus szépségeket világit meg. A mü tegnapi repriszét örömmel fogadtuk. Kár, hogy a nagy közönség távol maradt az előadástól és csak kevesen jöttek meghallgatni a mester remekét. Pedig az előadás tökéletes volt. *Diósyné* a czimszerepben ismét gondosan tanulmányozott, müvészi alakitást nyujtott. A milyen nehéz, kényes ez a szerep, olyan dicséret illeti őt a minden izében érvényesitett komoly felfogásért és gyönyörü énekeért. *Takács* fejedelmi Achilles. Pompás hangjával, ezzel a nemes, érczes, igazán férfias organummal és kitünő játékával aratott diadalt. A zenekar élén *Kerner* István ült, a ki elég sok körültekintéssel hozta felszinre a partiturában elrejtett ezer és ezer Goldmark-kincset. (*s. d.*)

— **Weinberger Károly**, *Az izé* szerzője táviratilag értesitette a Népszinház igazgatóságát, hogy darabját csak a jövő hét egyik előadásán fogja a Népszinházban dirigálni. A mai előadásban Cascarett szerepét ujból *Hegyi* Aranka veszi at.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Az Akadémia diszgyülése.

A tudományos világ minden esztendőben bizonyos kiváncsisággal és reménynyel néz a Magy. Tud. Akadémia évi diszgyülése elé. Hátha történik ott valami olyas enuncziáczió, a mely bizonyitaná, hogy ez a nagy intézmény csakugyan megfelel nagy hivatásának. Talán földeriti a diszülésen azokat a nagy, jelentős kezdeményezéseket, a miket tett s a melyek alkalmasak volnának arra, hogy közéletünk irányitására csak némileg is befolyjanak! A publikum vár, vár, mindig osak vár valamit az Akadémiától. Hisz igen nagy tradiczió vannak s mint legmagasabb kulturintézménynek hivatása volna a szellemi életből a depraváczió, a jóra való tunyaságot eltávolitani.

Igen: ha élet volna az Akadémiában. Sajnos, ezt igazi életnek nem nevezhetjük. A vaskalaposság tanyája ez, a hol unalmas és nem jelentőségteljes dolgokkal foglalkoznak, lehetőleg ugy, hogy minél kevesebb érdeklődést keltsenek az Akadémia iránt. Olyan iniciativák, a melyek nagy hullámokat vernének, a melyek a tudományos és kulturális élet harczait a porondra hivnák, fölszabaditanák a szellemeket, irányokat szabnának meg, vagy legalább is jeleznének, nem történnek az Akadémiánál.

Az ülések leperegnek a maguk unalmasságukban, álmosan. Eszmék, nagy kérdések, életbevágó ideák föl nem merülnek, a mint hogy tegnap sem merültek föl. Csak bizonyos tények száraz regisztrálásából áll a diszgyülés, a melyek csak szük köröket érdekelnek és azokat sem igazán. Hol az a nagy erő, a melyet ettől az intézménytől várunk? Hol az a magas szellem, a mely átmegy az általánosságba és eleven erővé, irányitó faktorrá változott? A nagygyülés, a mely tegnap is alaposan unalmas volt, hü kifejezője lett az Akadémia igazi életének, a mely csak látszólagos élet, minden benső tüz és világitás nélkül.

Az ülést gróf *Kuun* Géza alelnök nyitotta meg. Sorba vette az Akadémia eddigi elnökeit, a kiket lapidáris módon jellemzett. Most már tisztában vagyunk, hogy kik ültek az elnöki széken eddigelé. Igaz, hogy semmi ujat nem mondott az elnöklő akadémikus, de hisz nem azért akadémiai megnyitó volt ez, hogy ujat, vagy meglepőt is mondjon. A megnyitóval kapcsolatosan rövid értekezést tartott a gyökök elméletéről és ezzel megnyitotta az Akadémia hatvankettedik diszülését.

Az Akadémia uj alapitványnyal is gazdagodott, a miről *Szily* Kálmán főtitkár tett jelentést. Az alapitványt néhai *Fabriczy* Sámuel fia tette apja emlékére és pedig nem a folyó kiadások fedezésére, hanem kizárólag valamely tudományos czélra, a melynek meghatározása az Akadémia elnökének dolga. Az alapitvány igen tekintélyes összeget, 204,000 koronát tesz ki, melynek évi kamatai 9500 koronára rugnak. A diszülés során *Liptay* Sándor r. tag emlékbeszédet mondott *Hollán* Ernőről és *Kozma* Andor lev. tag „Az ősi szellem“ czimü verses szatiráját olvasta föl, ami mégis egy kis pezsgést jelentett a diszülés egyhanguságában.

Tudositásunkat a következőkben foglaljuk össze:

A hatvankettedik diszülést — mint emlitettük — gróf *Kuun* Géza nyitotta meg. A következő notabilitásokat láttuk a megjelentek soraiban: *Széll* Kálmán miniszterelnököt, *Wlassics* Gyula és *Plósz* Sándor minisztereket, gróf *Csáky* Albin főrendiházi és gróf *Apponyi* Albert képviselőházi elnököt, *Zsilinszky* Mihály államtitkárt, *Forinyák* és *Ghiczy* altábornagyokat, *Fehér* Ipolyt, *Hegedüs* Sándort, *Márkus* József főpolgármestert, gróf *Zichy* Jenőt, *Kautz* Gyulát, *Fraknói* Vilmost, *Vécsey* Tamás egyetemi rektort, *Berczik* Árpádot és az Akadémia számos tagját. A Mérnök- és Épitészegylet tagjai közül *Czigler* Győző elnök vezetésével többen eljöttek, hogy a *Hollán* Ernőről mondandó emlékbeszédet meghallgassák. Az elnöki emelvényen az elnöklő alelnökön kivül *Szily* Kálmán főtitkár és *Gyulai* Pál foglaltak helyet.

Gróf *Kuun* Géza visszaemlékezvén az Akadémia eddigi elnökeiről, kifejti, hogy azok valamennyien igaz érdemeik folytán kerültek a diszes helyre s hivatottak voltak arra, hogy az idők feladatait hatályosan oldják meg.

Azután felsorolja az elnököket és alelnököket, mondván:

Gróf *Széchenyi* István, a nagy reformok embere, a reformkorszaknak megalapitója, mig gróf *Teleki* József konzervativ ugyan, de nem zárkózik el a szerinte veszélytelennek s üdvösnek látszó haladástól, de mind a kettőt egy czél vezérli: hazánk jóléte s boldogsága, a magyar faj történeti szerepe, hegemóniája és dicsősége. Soha ellentétesebb egyéni irányok összhangzóbb egészszé nem egyesülhettek volna, egymást jobban ki nem egészithették volna, mint e kettő. A reform-korban az akadémiának gróf *Teleki* József mellett az elnöki székben *Széchenyi* grófra volt szüksége, hiszen az Akadémia maga a reformkor egyik legfőbb vivmánya volt, és nagy szükség volt reá, hogy alapitójának szelleme mindjárt a kezdet elején a nagy czélok felé egyik vezére legyen. Az elnyomatás idejében az 1850-ik éven kezdve, halála órájáig, 1855-ben február 15-én, gróf Teleki József ugyszólván egyedül állott az összes Akadémia élén, mert dicső alapitója, s majdnem husz éven át nagyra vezérlő másodelnöke a haza sorsa felett elborult aggódó lélekkel a döblingi magányba vonult s azt többé el nem hagyta mind haláláig. E szomoru emlékü idő alatt a nyugodt, óvatos, de megalkudni nem tudó töretlen fajérzettel felruházott, a dinasztia iránt kipróbált hüségü gróf *Teleki* Józsefre volt szükség, ki népe s hazája történelméből nem csüggedni, de remélni tanult, hogy az Akadémiának a munkatért ujból megnyissa, a melyen a müködés elejtett fonala felvehető lesz s hogy az Akadémia munkásainak legalább annyi szabadságot kieszközöljön, a melynél kevesebb mellett a nyilt gyüléseket meg sem tarthatták volna s a kiadványok meg nem jelenhettek volna. Gróf *Teleki* Józsefet 1850. január 10-től öt éven át leginkább a gyülések elnökletében, a mikor betegsége miatt azokon meg nem jelenhetett gróf *Andrássy* György kinevezett másodelnök helyettesitette. Ő is konzervativ volt, de haladó konzervativ, a ki hazájáért s annak kulturintézményeiért melegen érdeklődött. 1855. április 17-én az igazgató-tanács gróf *Dessewffy* Emilt az Akadémia elnökévé, s ugyanakkor báró *Eötvös* Józsefet alelnökévé választotta. Jobb választás nem történhetett volna, pedig az elnök és alelnök egyéniségei merőben különböznek egymástól. Gróf *Dessewffy* a nemzetgazdászat s a pénztudomány jeles mivelője, politikájára nézve konzervativ, de a józan haladásnak őszinte hive, a gyakorlati irány követője minden dolgában, báró *Eötvös* József a magasba emelkedő, a dolgok mélyébe szálló bölcsész, az idők jeleit, tanuit s eszményeit vizsgáló államférfiu, a nagy ideálista, reformer s liberális. Minő ellentét, s mégis mennyire kiegészitették egymást. Az Akadémiának ez időszakban épen két ilyen férfiura volt szüksége, mert egyfelől a vagyonszaporitás és rendezés s a palotaépités gróf *Dessewffy* gyakorlati érzékét, nemzetgazdászati és pénzügyi ismereteit, párját ritkitó agilitását igényelték, másfelől az Akadémia munkásságának egy oly vezérre volt szüksége, a ki a nyugat-európai szellemi irányzatoknak mély értelmü ismerője és müveltségünknek a Nyugatéval való párhuzamos fejlődését a jövőre nézve is biztositani tudja és akarja. 1866 márczius 18-án gróf Dessewffy helyébe báró Eötvös József lett az Akadémia elnökévé, s ugyanakkor választatott meg alelnökévé *Lónyay* Menyhért, ki *Hazánk anyagi érdekeiről* czimü két füzetével már 1847-ben tünt fel, s utóbb egyike lett hazánk közgazdasági kitünőségeinek. Ezek egyéniségében is megvolt az ellentét, de nem volt annyira éles, mint az előbbieknél. Báró *Eötvös* József földi élete 1871 február 2-án, hazánk mély fájdalmára kioltatván, helyébe ugyanezen év május 17-én *Lónyay* Menyhért választatott meg elnöknek s ugyanakkor *Csengery* Antal másodelnöknek. E két jelesünk egyéni tulajdonságaikra nézve az eddigieknél közelebb állottak egymáshoz, s azokban, a mi az egyikben hiányzott, igen szerencsésen kiegészitették egymást, s mind a kettő hatáskörénél fogva sokat tehetett Akadémiánk érdekében.

Azután sorra veszi a többi elnököt és alelnököt: *Trefort* Ágostont, *Pauler* Tivadart, *Stoczek* Józsefet, *Fraknói* Vilmost, *Szász* Károlyt, *Pulszky* Ferenczet, a kik másodelnökök voltak. Pulszky helyébe — ugymond — 1898 május 6 án *Wlassics* Gyula, a kiváló büntetőjogba választatott meg másodelnökké. E választás a M. Tud. Akadémiát uj diszszel ragyogta körül. *Wlassics* Gyula egyik elévülhetlen nagy érdeme, hogy mostani állásában s már évek óta az igaznak a széppel való szoros összeköttetését közoktatásügyi programmjába irta s programmjának ezen pontját is nap-nap után valósitja meg. A reminisczencziát igy végzi:

Ugy látjuk, végigtekintve az Akadémia elnökein s másodelnökein, hogy müködésük oly időszakra esett, melynek való igényeit a bennük rejlő tehetségek s egyéni dispozicziók által leginkább s legjobban tudták pótolni, kielégiteni, de azt is látjuk, hogy mindegyikük egyéni sajátságainak, tanulmányai legbecsesebb részének, élete tapasztalatainak s legfőbb vivmányainak összegéből hatásával s példájával hozzájárult nagyban a Magyar Tudományos Akadémia szellemi kincseinek gyarapitásához.

A megnyitó beszéd után *Szily* Kálmán főtitkár tett jelentést az Akadémia 1901. évi munkásságáról, kifejtve, hogy Akadémiánk pontosan teljesiti kötelességét. *Értesitőjében* hónapról hónapra beszámol üléseiről, felolvasásairól, a májusi füzetben pedig összefoglaló képet nyujt egész évi munkásságáról. Ezért kéri is a közülést, tekintsen el most a nyomtatásban szétosztott jelentés szóbeli ismertetésétől s engedje meg neki, hogy ezuttal csak egy tárgyról emlékezhessék meg: *egy uj alapitványról*, melyet néhai *Fabriczy* Sámuel emlékére fia a minap tett az Akadémiánál. *Fabriczy* Sámuel a M. Tudós társaságnak 1832-től 1858-ig levelező tagja, fiatalabb éveiben *Berzeviczy* Gergelynek, a nagytudományu publiczistának rendes ügyvéde, később pedig *Széchenyi* István barátja és bizalmasa, mintegy élő kapocs volt a két nagy reformátor szelleme közt. Korának egyik legkiválóbb jogtudósa. Fia, *Fabriczy* Kornél, a most élő müörténetirók egyik legjelesebbje, már több mint husz évvel ezelőtt kilépett a magyar állam szolgálatából és Stuttgartban telepedett le.

Néhány héttel ezelőtt kelt levelében ezt irja az Akadémia főtitkárának: «Közeledem életem végéhez s mielőtt a végpillanat bekövetkeznék, egy régóta táplált szándékomat óhajtanám megvalósitani. Boldogult édes atyám, *Fabriczy* Sámuelnek, a M. Tud. Akadémia egykori tagjának emléke iránti kegyeletből s az Akadémia iránt érzett tiszteletemből kifolyólag vagyonom egy nagy részét már most át kivánom ruházni az Akadémiára, boldogult édes atyám nevét viselendő alapitványul. Nem kötök ki egyebet, egyedül azt, hogy az alapitvány évi jövedelme ne legyen forditható az Akadémia folyó kiadásainak részbeni fedezésére, hanem kizárólag *valamely tudományos czélra*, melyet az Akadémia elnöksége határoz meg s hogy mig élek, fenmaradjon számomra az évi kamatok feletti szabad rendelkezés.»

Pár napja az alapitó levél kiséretében beérkezett az Akadémia pénztárához az alapitványi tőke is értékpapirokban, melyek összege, a mai árfolyam szerint *204.000 korona*, évi kamata pedig *9500 koronát* tesz. Az Akadémia igazgató-tanácsa az alapitványt elfogadta s levélben köszönte meg a nagybecsü tettet.

Most következett *Liptay* Sándor r. tag *Hollán* Ernőről tartott hosszu emlékbeszéde, kezdvén azon, hogy Hollán Ernő Széchenyinek, Deáknak és Andrássynak volt buzgó munkatársa; egyike a haza ama kitünő fiainak, a kikkel a nemzet géniusza fajunkat, az ujjászületés nagy korszakában, oly gazdagon megajándékozta. Változatos élete folyamán a legkülönfélébb irányokban szolgálta nemzeti ügyünket: szellemének és tetterejének bámulatos rugalmasságával mégis minden téren kimagasló eredményeket érhetett el.

Azután jellemzi egyéniségének szeretetreméltó voltát, szereplését a szabadságharczban és azután. Kiemelte, hogy müszakilag emelte az erőditések ellentállási képességét, 1851 végén rosszakaratu besugás folytán elfogták, félévig Bécsben börtönben ült, de kiszabadulván, a magánmérnöki gyakorlatra adta magát. Majd a felsőbb iskolák számára geometriát irt, melyet az Akadémia a Marczibányi-jutalommal tüntetett ki. Igen nagy tekintély lett a vasutépités terén, de politikával eladdig keveset foglalkozott. A Bach-korszak csődje után emlékiratot szerkesztett; majd Széchényi sugalmazására egy ujabb emlékiratot dolgozott ki. Ezek az emlékiratok *Deák* Ferencz figyelmét is magokra vonták s később a kiegyezés terén üdvös befolyást gazdasági és katonai ügyeink rendezésére. Később ismét élénk tevékenységet fejtett ki vasutaink érdekében. Az Akadémia 1861-ben rendes tagjává választotta. Az ő érdeme, hogy a müszaki kar testületté tömörült. 1865-ben Hollán a felső-eőri kerület képviselőjévé lett s mint képviselő tagjává lett annak a bizottságnak, a melyet a képviselőház a kiegyezésre vonatkozó törvényjavaslat elkészitésére kiküldött.

Az itt kifejtett munkássága vetette meg alapját a kiegyezésnek. Mikor az alkotmányos kormány megalakult, Hollán államtitkárrá lett a közlekedési miniszter mellett s az öntudatos, czélratörő vasuti politikára nagy befolyást gyakorolt. 1870-ben visszalépett. De még ugyanaz év őszén elfoglalta a honvédelmi minisztériumban az államtitkárságot, melytől 1872. végén vált meg. Azontul néhány évig mint egyszerü képviselő vett részt a törvényhozásban. Később v. b. t. tanácsossá, majd a főrendiház tagjává lett. Az emlékbeszéd végén Hollán családi élete boldogságát emliti fel, s igy végzi:

«Az Akadémia babérjával koszoruzza *Hollán* Ernő emlékét, a ki nemzeti érdekeink önfeláldozó harczosa volt és hazai vasuthálózatunknak *Széchenyi* szellemében való megalapitásával nevét erőteljes vonásokkal véste be a modern Magyarország képébe.

Kozma Andor levelező tag következett ezután elszavalván «Az ősi szellem» czimü szatiráját. Ostorozza azt az irányt, a mely a haladással járó bajoktól megrémülvén, az ősi szellemet hivja segitségül. A költeményt igy végzi:

„Hogy rád a hanyatlás bélyegét ne süssék,
Nem ős, uj szellemre van nálad ma szükség!
Uj szellemre, milyet a sirban is áldott
„Legnagyobb magyarnak lángelméje álmodt,
Napnyugatra nézvén szent irigykedéssel:
— Népem, kelet népe, hát de meddig késel?
Uj szellemre s nemcsak hiu külső mazra;
Idegen ne adja, csak tette példázza!
Uj szellemre, a mely lelkedből lelkedzik,
Uj tehetségképen benned gyökeredzik,
Ezt ne várd az égtől s ne kérd ezt is kölcsön,
Teremtsd meg magadban, hogy téged betöltsön.
Uj tudás, uj munka, uj erkölcs e lélek —
S magam is, javadra, ebben ujra élek.
A mi örök bennem: fajtánk nagy rejtelme,
A magyar hév — éled uj időkre kelve
S mint amaz uj szellem dicső ihletése,
Ragad honépitő alkotó merésre . . . .
Uj szellem! Uj szellem! Tárd ki kebled annak!
Uj időknek árján uj eszmék rohannak!
Uj munka hatalman zsendülnek és nőnek
Felséges reményi a magyar jövőnek. —“

Ez a biztató, reménytejles hang fejezi be a költeményt, harmoniára váltva a szatira minden fenyegető pesszimizmusát.

A lakoma.

A Tud. Akadémia tagjai a nagygyülés befejezése után lakomára gyültek össze az István főherczeg fogadóban, melynek első emeleti terme ezuttal egészen megtelt. Nagy számmal jelentek meg az akadémikusok, köztük báró *Eötvös* Loránt elnök, *Gyulai* Pál, gróf *Zichy* Jenő, *Szily* Kálmán főtitkár, *Forster* Gyula, *Ivanovics* György, *Vécsey* Tamás, *Than* Károly, *Heinrich* Gusztáv, a kik az asztalfőn foglaltak helyet; továbbá *Berczik* Árpád, *Tankoffer* Lajos, *Alexander* Bernát, *Riedl* Frigyes, *Pesti* Frigyes, *Petz* Vilmos, *Kövesligethy* Radó, *Lengyel* Béla, *Lipthay* Sándor, *Óváry* Lipót, *Hoor-Tempis* Mór, *Angyal* Dávid, *Hegedüs* István, *Katona* Lajos, ifj. *Szinyei* József, id. *Szinyei* József, *Márki* Sándor, *Klein* Gyula s a vendégek sorában *Geörgey* István, *Prém* József és *Nagy* Miklós.

Az első felköszöntőt báró *Eötvös* Loránd mondta, kiemelve a jó egyetértést, mely az akadémikusokat összeköti s éltetve az Akadémia fővédőjét *Ferencz József* királyt. Utána gróf *Zichy* Jenő lelkes beszédében az uj igazgatósági tagért *Széll* Kálmán miniszteéelnökért ürítette poharát, másodsorban pedig az Akadémia elnökét báró *Eötvös* Lorántot éltette. *Békeffy* az Akadémia alelnökét, gróf *Kuun* Lajos alelnököt köszöntötte fel. *Hegedüs* István lendületes szavakkal gróf *Zichy* Jenő érdemeit emelte ki. *Szily* Kálmán az uj tagokat üdvözölte, a kiknek nevében *Wosinszky* Mór apát mondott köszönetet, *Pauler* Gyula nagy tetszés mellett *Gyulai* Pált éltette. *Lengyel* Béla a nagy meczenást, *Semsey* Andort magasztalta; *Concha* Győző pedig a nagy dij idei nyertesére, *Császky* Dezsőre mondott pohárköszöntőt, a ki viszont *Pauler* Gyulát éltette. — Azután megindult a tréfás tósztok sora s a társaság csak késő délután oszlott szét.

EGYESÜLETI HIREK.

— **A mentők közgyülése.** A budapesti önkéntes mentőegyesület vasárnap tartotta XV-ik rendes évi közgyülését, tagjainak élénk részvétele mellett. A gyülésen a gyöngélkedő gr. *Andrássy* Aladár helyett gr. *Karátsonyi* Jenő elnökölt. Az elnöki megnyitó után a közgyülés az évi jelentést tudomásul vette és megadta a fölmentvényt minden irányban. Az 1902. évi költségelőirányzatot vita nélkül elfogadták és elnökké közfelkiáltással és egyhangulag gr. *Andrássy* Aladárt választották meg. Szintugy megválasztották alelnökké gr. *Karátsonyi* Jenőt és *Gelléri Szabó* Jánost. A választmányba beválasztattak: dr. Adler Zsigmond, Benke Gyula, Bernhardt Győző, Bihari Mór, Borbély József, Brüll Ignácz, dr. Csatáry Lajos, gróf Csekonics Endre, lovag Falk Zsigmond, zalai Fenyvessy Adolf, Fuchs Lajos, dr. Fülöp Károly, Halmos János, báró Harkányi Frigyes, dr. Hauer Sándor, Kohler István, dr. Korányi Frigyes, Márkus József, Massanek Rezső, dr. Müller Kálmán, dr. Mutchenbacher Béla, báró Nikolics Fedor, dr. Pollák Imre, Pucher József, Rácz Károly, dr. Radocza János, Rohonczy Gedeon, dr. Rókk Géza, dr. Rózsaffy Alajos, Rudnay Béla, dr. Schermann Adolf, Schweiger Márton, Szerbovszky Szaniszló, dr. Sélley Sándor, Stiller Mór, gróf Széchenyi Béla, Stroiny Sándor, dévai Szőlősi István, dr. Vajda Adolf, Viola Imre, Vuk Gyula, báró Wodianer Albert; számvizsgálókká választattak: dr. Falk Zsigmond, Hausner Károly, Mandl J. Ignácz; jutalmazó birósági tagokká: dr. Demko Béla, Solty Lajos, dr. Aczél Károly, dr. Virostek Győző és Magyarevits Mladen. Elhatározta a közgyülés, hogy volt igazgatójának, *Kresz* Gézának arczképét megfesteti; dr. hilibi *Haller* Károlyt és dr. *Brandt* Józsefet, a kolozsvári mentők elnökeit disztagul választotta meg. Ezután a mentők kitüntetése következett, végül pedig köszönetet szavazott a közgyülés mindazoknak, a kik az egylet életében közvetlen, vagy közvetve hathatósan közremüködtek. Emlitést érdemel, hogy *az egyesület eddig 16.000 esetben nyujtott segitséget.* Harminczegy vidéki városban, valamint a fővárosban összesen 14.000 embert oktatott ki az első segitség nyujtásában.

— **Házavató ünnep.** A budapesti katholikus tanonczokat védő egyesület a budai Toldy Ferencz-utczában gyámoltjai számára házat épitett házának fölavató ünnepe vasárnap délelőtt ment végbe. A házavatáson nagy és diszes közönség gyült egybe, melynek soraiban voltak: Gróf *Wenckheim* Frigyesné, őrgróf *Pallavicini* Ede és neje, *Vézinger* Károly pápai prelátus egyházi elnök, gróf *Zichy* Aladár országgyülési képviselő, világi elnök, *Márkus* József főpolgármester, gróf *Zichy* János és dr. *Major* Ferencz országgyülési képviselők, *Krizsán* Mihály pápai kamarás, szemináriumi kormányzó, *Kanter* Károly apátplébános, dr. *Dsmeczky* Mihály, a Ferencz József intézet kormányzója, dr. *Pokorny* Emánuel igazgató és számos más előkelőség. A fölavatás délelőtt 10 órakor kezdődött a kápolna felszentelésével, a melyet *Vézinger* Károly pápai prelátus végzett fényes segédlettel. Szertartás közben érkezett meg *Széll* Kálmán miniszterelnök és *Darányi* Ignácz földmivelési miniszter, kiket az épület bejáratánál gróf *Zichy* Aladár és őrgróf *Pallavicini* Ede fogadtak. A kápolnába ünnepi mise volt, a mely alatt a gimnázium növendékei latin egyházi énekeket énekeltek. Mise után a Mária kongregatio tagjai a pápai himnuszt énekelték. A szertartás után a papság körül járt az épületben és beszentelte annak minden helyiségét. Ezután a miniszterelnök, a miniszter, a főpolgármester és a többi vendégek megtekintették az épületet. A házavatást délután a budai katholikus kör diszgyülése, a Budai Katholikus Legényegyesület szinielőadása, majd végül diszvacsora követte. A diszgyülésen őrgróf *Pallavicini* Ede és dr. *Prohászka* Ottokár tartott beszédet. Az uj otthon és az uj hajlék helyiségei a mai naptól fogva a tagok rendelkezésére állanak.

Gyógyszerész-kongresszus.

Azok, a kik rendszeres müködésükben más emberek bajainak orvoslásával foglalkoznak, a tegnapi napra eltértek eredeti hivatásuktól és saját magok ügyes-bajos dolgainak orvoslása fölött tanácskoztak. Magyarország gyógyszerészi karának nagy zöme gyült egybe tegnap a fővárosban, hogy megbeszéljék azokat a sérelmeket, a melyek a kart érték és megfelelő intézkedéseket tegyenek olyan irányban, hogy a magyar gyógyszerészi karnak jogos és méltányos törekvései végre meghallgatást és elismerést nyerjenek.

Sok panasz és vád hangzott el a tegnapi kongresszuson. A napirend minden egyes tárgya egy kiáltó sérelem volt, a melyeknek megszüntetése érdekében a kérvények és feliratok egész sorozatát intézték már a gyógyszerészek a kormányhoz. Az ezredéves kiállitás évében megtartott első gyógyszerész-kongresszuson *Perczel* Dezső meg is igérte a gyógyszerészeti kar panaszainak orvoslását, de ez csak igéret maradt. A tegnapi kongresszuson *Széll* Kálmán miniszterelnök tett hasonló igéretet. Hogy eredményében más lesz-e ez az igéret, mint az, a melyet *Perczel* Dezső hangoztatott, nem tudjuk, annyi azonban bizonyos, hogy a miniszterelnök biztató szavai után a gyógyszerészek uj reménységgel néznek a jövő elé, a mely meghozza nekik, ha nem is minden sérelemnek az orvoslását, de legalább a legérzékenyebb bajok enyhitését.

A kongresszusról részletes tudósitásunk a következő:

Tegnap folyt le a II. orsz. gyógyszerész kongresszus az ujvárosháza közgyülési termében. A közgyülésre az ország 1600 gyógyszerésze közül mintegy 800 an jelentek meg. A kongresszuson a miniszterelnök is megjelent, mint védnöke a kongresszusnak s egyideig személyesen vezette a tanácskozásokat.

Reggeli kilencz órakor már zsufolva volt a kongresszus terme. A megjelentek sorában ott voltak: báró *Eötvös* Loránd, dr. *Müller* Kálmán, dr. *Bókay* Árpád, *Than* Károly, dr. *Schermann* Adolf, *Fabinyi* Rudolf, dr. *Krasznay* Ferencz, *Komjáthy* Béla, *Buzáth* Ferencz orsz. képviselők, *Márkus* József főpolgármester stb.

A miniszterelnököt, a ki *Gulner* Gyula államtitkár kiséretében jelent meg, a terembe léptekor zajos éljenzés és taps fogadta. Az elnöki széket elfoglalt védnököt *Zboray* Béla, a végrehajtó-bizottság elnöke üdvözölte.

Megköszönte a miniszterelnöknek, hogy elfogadta a védnökséget és megjelenésével emelte a kongresszus fényét. Majd a gyógyszerészi kar sérelmeit vázolta, utalván arra, hogy a közegészségügyi törvény hiányos rendelkezéseinek pótlása és modern szellemben való kiegészitése immáron halaszthatlan szükséget képez. Bizalommal a miniszterelnök iránt, kéri a gyógyszerészet ügyének támogatását.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszolva az elnök szavaira, kijelentette, hogy örömmel vesz részt a kongresszuson, bár annak tanácskozásain sajnálatára mindvégig nem vehet részt. Ezután ecsetelte pár szóval az ország közegészségügyi kérdésének fontosságát, a mely e kongresszus napirendjében nyer kifejezést az ott felsorolt tárgyak fontos voltánál fogva, támogatását és pártfogását igérte, hogy a kongresszus határozatainak a törvényhozás termében is érvényt fog szerezni.

Ezután *Zboray* elnök köszönetet mondott a kongresszus tiszteletbeli elnökének. Ezután áttért a kongresszus czéljának ismertetésére. Az 1876. évi XIV. törvényczikk életbelépte óta, tehát immár 26 év óta a gyógyszerészek mindig azt várták, hogy minő befolyással lesz ez ugy a maguk, mint a gyógyszerészet kulturális és szakfejlődésére. Az országos gyógyszerészi egyesület egy évtized óta majdnem minden főbb kérdésben intézett felterjesztést a kormányhoz, de ezen felterjesztések elintézést nem nyertek. Ezek a szakkérdések, melyek a gyógyszerészet legfontosabb ügyeit képezik, a kongresszus napirendjére vannak tüzve, melyek letárgyaltatván, a hozandó határozat Magyarország összes gyógyszerészei nevében lesznek felterjesztve a kormányhoz.

Széll Kálmán miniszterelnök, mint a kongresszus elnöklő védnöke vezette ezután a kongresszust. Elsőbben is megválasztotta a kongresszus tiszteletbeli elnökül: Dr. *Bókay* Árpád, báró *Eötvös* Loránd, dr. *Fabinyi* Rudolf, dr. *Lengyel* Béla, dr. *Lothe* János, dr. *Mágocsi-Dietz* Sándor, dr. *Than* Károly és dr. *Tóth* Lajos egyetemi tanárokat, *Gulner* Gyula belügyminiszteri államtitkárt, dr. *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsost *Márkus* József főpolgármestert, *Halmos* János polgármestert, dr. *Jármay* Gyulát, *Schermann* Adolf tiszti főorvost és *Buzáth* Ferencz országgyülési képviselőt.

Következett a tárgysorozat első érdemleges tárgya dr. *Deér* Endre fővárosi gyógyszerész előadása *A gyógyszerészek kiképzéséről*. A gyógyszerészek idevonatkozó törekvésének lényege abban áll, hogy a gyógyszerészek az uj nemzedéket előzőleg egy gyógyszerészi szakiskolában és később egy gyógyszerészi főiskolában óhajtják kiképeztetni. Az e tárgyban benyujtott határozati javaslatot a kongresszus elfogadta.

Széll Kálmán védnök ezután arra kérte a kongresszust, hogy térjenek át a IX. pont tárgyalására, mert ő rövid ideig időzhetvén a kongresszuson, hallani szeretné az előadó véleményét. A kongresszus készséggel járult hozzá kivánságához, mire *Bokor* Adolf szegedi gyógyszerésztulajdonos tartotta meg előadását *A gyógyszertári jogadományozások kérdéséről.* — Ez az ügy valóságos rákfenéje az országnak, mert a mai rendszerben igen sokszor egyéni érdekek irányitják a gyógyszertárak szaporodását s ezek elnyerésében a protekczió müködik közre. Bokor Adolf benyujtott határozati javaslatában kéri kimondani, hogy reáljogu gyógytár ezután nem adományozható; ugy gyógytár felállitását az illetékes kamara meghallgatása után a belügyminiszter engedélyezi; uj gyógytár felállitását kizárólag község vagy törvényhatóság kérelmezheti, mindenkor az illetékes kamara véleményének meghallgatásával. Az ujonnan felállitandó gyógyszertárnak személyes jogositványáért csak oly gyógyszerész pályázhat, a ki oklevelének elnyerése óta legalább 5 évig müködött nyilvános jellegü gyógytárban.

Következett *Tauffer* Károlynak előadása *a személyes jogu gyógyszertárak átruházásának rendezése.* A gyógyszerészek sérelmei között a személyjogu gyógytárak átruházásának rendezetlensége áll első helyen. Előadó hosszabb beszéd keretében azt az inditványt terjesztette elő, hogy a közegészségügyi törvény megfelelő szakaszát igy változtassák meg:

«A gyógyszerész elhunytával a személyes gyógyszerészi jogositványt az özvegy és árvák gyakorolják, kik ezen jogot a 129. §. korlátain belül, a belügyminiszter engedélye alapján, előirt minősitésü okleveles gyógyszerészre átruházhatják».

A gyógyszerészi kamarák és az országos egyletbe való kötelező belépés kérdésének előadója dr. Fauser Géza fővárosi gyógyszerész volt, a ki a gyógyszerészek erkölcsi tekintélyének emelése czéljából is szükségesnek tartja a gyógyszerészi kamarák felállitását.

A következő tárgy a *reáljogu gyógytárak törzskönyvezésének kérdése* volt, a melyet dr. Jármay Gyula előadó ismertetett. A gyógyszerészek régi óhaja, hogy a reáljogu gyógytárak törzskönyvezése s a személyjogu gyógytárak nyilvántartásában egy u. n. *teherlap* nyitása. Ez által a gyógyszerészek hitelképessége meg lenne állapitva. A benyujtott határozati javaslatot a kongresszus elfogadta, valamint Pintér Pál előadónak *a gyógyszerészek önkéntességi ügyében* benyujtott határozati javaslatát is.

Hankus Béla ismertetését a *házi és kézi gyógyszertárak ügyéről*, a *drogua-üzletek rendszabályozását*, melyet *Zoltán* Béla fővárosi gyógyszerész ismertetett, továbbá *Karlovszky* Gézának a *gyógyszerészi könykiadó-vállalatról* szóló előadásait a kongresszus nagy tetszéssel fogadta s a benyujtott határozati javaslatokat elfogadta. Délután 1 órakor a tanácskozásokat felfüggesztette az elnök és két órára halasztotta, a mikor néhány inditvány tárgyalására került a sor.

Este lakoma volt a Royalban. A gyógyszerészek ma Promontorra tesznek kirándulást, a hol egy pezsgőgyárat tekintenek meg. Ma délelőtt tartja az orsz. gyógyszerész-egylet tisztujitó közgyülését.

SPORT.

Budapesti lóversenyek.

(V-dik nap, május 11.)

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Ma dőlt el a *Király-dij* sorsa. Ezer meg ezer ember szorongott kinn a versenytéren, s gyönyörködött a szebbnél szebb futamokban, melyeknek ma az idő is kedvezett.

A százer koronával dotált *Király-dijért* tizenkét ló állott startboz. A fogadók kedvencze *Hazafi* volt, rajta kivül *Maraton*-nak s *Neszé*-nek voltak hivei. *Hazafi*-ban, a *Kincsem*-unokában nem is csalódtak a fogadók. Gyoriramban végig vezette a társaságot az 1800 méteren, s könnyen győzött istállótársa, *Blaskovich* Elemér *Neszéje* ellen, mely *Durbant* és *Ka'Gallt* könnyen verte le.

A közönség *Hazafi* győzelmét nagy örömmel fogadta. Zajos ováczióban részesitette *Blaskovich* Ernőt és Elemért, a kik istállójukat annyi balsiker után sok áldozattal fentartják. A csodakancza, *Kincsem* tulajdonosa, *Blaskovich* Ernő ezuttal másodszor nyerte meg a *Király-dijat.* Először *Dandár* révén jutott a szép dijhoz 1896-ban, a dij alapitásának első esztendejében.

A bevezető számot képező *Széchenyi-dijat High Leicestershire*, az *Eladóversenyt Don Diego* nyerte meg a favorit *Olga* és *Pántlika* ellen. A *Nyeretlenek versenye Jacobinus* zsákmánya lett, mig a *Kétévesek eladóversenyé*-ben *Veranda* lett a győztes. Az *Eladók handicapjá*-ban *Van Dusen* ismét remekelt, erős küzdelem után szép finischen megverte *Taralt*, a ki *Ne engedj*-et lovagolta. Az *1400 méteres handicap* óriási meglepetéssel végződött. Győztes *Barberine* lett, mig a favorit *Couleur* s *Gyopár* egy perczig se játszottak szerepet a versenyben. Győzelmére negyvenegyszeres pénzt fizetett a totalizatőr.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. *Széchenyi-dij.* 250 drb cs. és kir. arany a győztesnek, 50 drb cs. és kir. arany a 2-diknak, 20 drb cs. és kir. arany a 3-diknak. Táv. 3000 m.

1. Gr. Degenfeld I. *High Leicestershire* lov. Adams
2. Szemere M. 3é pm. *Durnyi* 50½ kg. » Bonta
3. Mr. White 4é pm. *Paraplui* 62½ kg. » Heap
0. Geist G. 3é pm. Detre 54 kg. » Wilton

Egy hosszal könnyen nyerve, négyhosszal harmadik. — *Tot.*: 10 : 15. — 2 kor. helyen 10 : 16. — 60 filléres helyen 10 : 17. — *Helyrefogadások*: I. 50 : 54. II. 50 : 56.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 10 : 32 Durnyi, 10 : 92 Parapluie. 10 : 176 Detre.

Könyvfogadások: 2 reá High Leicestershire, 2 Durnyi, 5 Detre és Parapluie.

II. *Eladóverseny.* 2000 k. 3é és id. lovak számára. Táv. 1600 m.

1. Herzog M. 4é *Don Diego* 55½ kg. lov. Rychnovski
2. Br. Harkányi J. 3é pk. *Olga* 45 kg. » Maino
3. Szemere M. 3é pk. *Pántlika* 48½ kg. » Bonta
0. Magyar Gy. ezr. 3é pm. Rialto 45 kg. » Martinkovich
0. M. Krausz L. 5é pm. Karmester 57 kg. » Szemann
0. Gr. Andrássy T. 6é sm. Adoma 60½ » Vetter
0. Dreher A. id. pm. Gagerl 57 kg. » Dávid
0. Folberth J. fhn. 3é pner. Ariman 57 kg. » Imre
0. Geist G. 3é pm. Menykő 46½ kg. » Máli
0. Rohonczy G. sk. Hamamelis 57½ kg. » Smejda
0. Mr. C. Wood 4é pm. Fülöp 55½ kg. » Edelmeier
0. Zangen I. 3é pk. Olympia 45 kg. » Kvarik

Erős küzdelem után nyakhosszal nyerve, félhosszal harmadik. *Idő* 1·48¾. — *Tot.*: 10 : 80. — 2 kor. helyen 10 : 78. — 60 fill. helyen 10 : 81. — *Helyrefogadások*: I. 50 : 106. II. 50 : 80. III. 50 : 74.

A többi ló quotája győzelem esetén: 10 : 31 Pántlika, 10 : 41 Olga, 10 : 78 Rialto, 10 : 97 Olympia, 10 : 117 Ariman, 10 : 319 Adoma, 10 : 342 Karmester, 10 : 402 Gagerl, 10 : 467 Fülöp, 10 : 532 Hamamelis, 10 : 661 Menykő.

Könyvfogadások: 2 Pántlika, 3 Olga, 4 Olympia, 5 Don Diego, 6 Ariman, Fülöp és Rialto, 8 Menykő, 12 a többi.

III. *Király-dij.* 100.000 k. és egy 4000 k. értékü tiszteletdij a győztesnek, 10.000 k. a másodiknak, 5000 k. a harmadiknak, 2000 k. a negyedik lónak.

1. Blaskovich Ernő 3é pm. *Hazafi* 49½ lov. Van Dusen
2. Blaskovich Elemér 3é pm. *Nesze* 51 » Holmes
3. Gróf Festetics T. 4é pm. *Durban* 59½ » Barker
0. Dreher A. 3é sm. Ka' Gall 51 kg. » Cleminson
0. Gr. Henckel 3é pm. Cappelmeister 48 » Baines
0. Gr. Degenfeld I. 4é pm. Marathon 57 » Adams
0. Krausz L. 5é sm. Façon 59 kg. » Heap Fr.
0. Söllinger száz. 3é pm. Kunibert 49½ » Russel
0. Báró Springer G. 3é pm. Gyalár 51 » Gray
0. Báró Springer G. 3é pm. Mayor 48 » Michaels
0. Szemere M. 3é pm. Arriviste 48 kg. » Bonta
0. Br. Üchtrichtz Zs. 4é Nero 59½ kg. » Taral

Háromnegyed hosszal biztosan nyerve, másfélhosszal harmadik, másfélhosszal negyedik, két hosszal ötödik, Kunibert feltartatott. *Idő*: 2·00¾. — *Tot.*: 10 : 23 Hazafi és Nesze. — 2 kor. helyen 10 : 24 Hazafi és Nesze. — 60 fill. helyen 10 : 27 Hazafi és Nesze. — *Helyrefogadások*: I. 50 : 78. II. 50 : 372. III. 50 : 184.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 10 : 34 Marathon, 10 : 76 Gyalár és Mayor, 10 : 228 Nero, 10 : 192 Durban, 10 : 229 Façon, 10 : 273 Ka' Gall, 10 : 293 Arriveste, 10 : 323 Kunibert, 10 : 495 Capellmeister.

Könyvfogadások: 1½ Hazafi, 2 Marathon, 6 Nero, 8 Durban, Ka' Gall és Kunibert, 10 Major, 12 Ariviste, Façon és Gyalár, 16 Capellmeister és Nesze.

IV. *Nyeretlen kétévesek versenye.* 3000 k. a győztesnek, 400 k. a másodiknak. Táv. 900 m.

1. Gr. Batthyány E. pm *Jacobinus* 56 kg lov. Huxtable R.
2. Hg. Taxis M. E. pk. *Ballada* 54½ kg. » Wetherell
3. Blaskovich E. sk. *Valus* 54½ kg. » Van Dusen
0. Br Springer G. pk. Példa 54½ kg. » Gray
0. Dreher A. pm. Samum 56 kg. » Cleminson
0. Br. Harkányi J. pm. Franko 56 kg. » Barker
0. Br. Königswarter H. pm. Bolygótüz 56 » Adams
0. Mautner V. sk. Tepla 54½ kg. » Southey
0. Miklóssy F. stpk. Bon soir 54½ kg. » Bulford S.
0. Péchy A. sk. Adrienne II. 54½ kg. » Taral

Félhosszal könnyen nyerve, egy hosszal harmadik. *Idő*: 0·58¾. *Tot.* 10 : 41. — 2 kor. helyen 10 : 57. — 60 fill. helyen 10 : 64. — *Helyrefogadások*: I. 50 : 104. II. 50 : 170. III. 50 : 140.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 10 : 51 Adrienne II., 10 : 60 Bolygótüz, 10 : 65 Franko, 10 : 112 Tepla, 10 : 130 Valus, 10 : 146 Ballada, 10 : 149 Samum, 10 : 230 Bon soir, 10 : 240 Példa.

Könyvfogadások: 2 Jacobinus, 3 Adrienne II., 4 Ballada és Franko, 5 Tepla, 6 Bolygótüz, 7 a többi.

V. *Kétévesek eladó versenye.* 2000 k. Táv 1100 m.

1. Br. Königswarter H. *Veranda* 53 kg. lov. Smejda
2. Mr. Lincoln pk. *Pörge* 53 kg. » Slack
3. Gr. Andrássy G. pk. *Orchidée* 49½ kg. » Maino.
0. Gr. Trauttmansdorff L. Jucheh 49½ kg. » Wilton
0. Br. Üchtritz Zs. sm. Bagi 54½ kg. » Taral
0. Schosberger L. pk. Tercsi 49½ kg. » Bonta
0. Herzog M. sm. Saturnus 47½ kg. » Wessely
0. Gr. Wenckheim sm. Bojtár 51½ kg. » Adams
0. Zangen I. sk. Xenia 53 kg. » Huxtable R.
0. Ferdinándy B. pm. Bajtárs 51 kg. » Gray

Ötnegyedhosszal könnyen nyerve, ötnegyedhosszal harmadik. *Idő*: 1·14¼. — *Tot.* 10 : 452. — 2 kor. helyen 10 : 216. — 60 fill. helyen 10 : 278. — *Helyrefogadások*: I. 50 : 315. II. 50 : 72 III. 50 : 106.

A többi ló quotája győzelem esetén: 10 : 25 Pörge, 10 : 55 Tercsi, 10 : 83 Orchidee, 10 : 85 Bagi, 10 : 88 Bojtár, 10 : 135 Jucheh, 10 : 164 Bajtárs, 10 : 209 Xenia, 10 : 517 Saturnus.

Könyvfogadások: 2 Pörge, 3 Bojtár, 4 Tercsi, 5 Bagi, Bajtárs, Orchidee és Saturnus, 6 a többi.

VI. *Eladók handicapja.* 2000 k. 3é és id. lovak számára. Táv. 1000 m.

1. Blaskovich E. 3é *Lagzi* 54½ kg. lov. Van Dusen
2. Szemere M. 5é *Ne engedj* 59 kg. » Taral
3. Ferdinándy Bt 3é pm. *Peti* 40 kg. » Martinkovich
0. Br. Üchtritz Zs. 3é Cosmétique 50 kg. » Russel
0. Magyar Gy. 5é stpm. Hamlet 58½ kg. » Adams
0. Mr. Lincoln 4é pm. Tacskó 57½ kg. » Barker
0. Arco Zinneberg Wunschmaid 57½ kg. » Huxtable R.
0. Dreher A. 4é pk. Product 54½ kg. » Cleminson
0. Gr. Degenfeld I. sk. Kelengye 53 kg. » Bulford S.
0. Gr. Károlyi I. 3é pk. Tündöklő 52½ k. » Vetter
0. Horváth Sz. 4é pk. Margarin 49½ kg. » Maino
0. Gr. Trauttmansdorff 3é Axiom 49½ kg. » Wilton
0. Geist G. 3é pk. Szerencse 48 kg. » Máli
0. Gr. Esterházy I. 3é sm. Zsobri 46½ kg. » Baines
0. Herzog M. 3é sm. Sinister 46½ kg. » Slack
0. Hg. Pálffy M. 3é pk. Biéta 43 kg. » Holmes

Küzdelem után félhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Idő: 1·05¾. — *Tot.*: 10 : 57. — 2 kor. helyen 10 : 45. — 60 fill. helyen 10 : 44. — *Helyrefogadások*: I. 50 : 82. II. 50 : 86. III. 50 : 366.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 10 : 33 Ne engedj, 10 : 35 Tacskó, 10 : 97 Axiom, 10 : 102 Sinister, 10 : 117 Cosmétique, 10 : 167 Product, 10 : 197 Wunschmaid, 10 : 258 Hamlet, 10 : 297 Kelengye, 10 : 409 Peti, 10 : 561 Margarin, 10 : 595 Biéta, 10 1 893 Tündöklő, 10 : 982 Zsobri, 10 : 1228 Szerencse.

Könyvfogadások: 2 Ne engedj, 5 Cosmétique és Tacskó, 6 Axiom, Lagzi és Sinister, 8 Wunschmaid, 10 Kelengye, Margarin, Peti, Product és Szerencse, 12 a többi.

VII. *Handicap.* 3000 k. a győztesnek, 400 k. a 8-iknak. Táv. 1400 m.

1. Festetics 3é sk. *Barberine* 47 kg. lov. Russel
2. Degenfeld 3é sm. *Tó-Almás* 51½ kg. » Bulford S.
3. Henckel 3é pk *Chery Blossom* 44 kg. » Baines
0. Rohonczy 3é. stpm. Küzdő 46 kg. » Maino
0. Üchtritz Zs. Kozmaöcscse 58½ kg. » Taral
0. Gr. Festetics T. 3é Coleur 54 kg. » Gray
0. Brachfeld L. 3é pk. Gyopár 50½ kg. » Wetherell
0. Geist G. 3é sk. Muslicza 50 kg. » Wilton
0. Krausz L. 3é Tubiczám 45 kg. » Slack

Három hosszal könnyen nyerve, két és fél hosszal harmadik. *Idő*: 1 33. — *Tot.*: 10 : 419. — 2 kor. helyen 10 : 368. — 60 fill. helyen 10 : 424. — *Helyrefogadások*: I. 50 : 382. II. 50 : 276. III. 50 : 124.

A többi ló quotája győzelem esetén: 10 : 48 Coleur, 10 : 49 Chery Blossom, 10 : 54 Gyopár, 10 : 55 Tubiczám, 10 : 97 Kozma öcscse, 10 . 110 Küzdő, 10 : 126 Muslicza, 153 : Tó-Almás.

Könyvfogadások: 2½ Gyopár, 3 Couleur, 4 Cherry Blossom, Küzdő és Tubiczám, 5 Tó-Almás, 6 Kozmaöcscse és Muslicza, 7 Barbarine.

HÁZASSÁG.

— **Fényes nászünnep.** Előkelő, diszlingvált közönség jelenlében folyt le tegnap *Mauthner* Ödön cs. és kir. udvari nagykereskedő leányának, Lenkének esküvője dr. *Gyarmati* Viktor fővárosi ügyvéddel a Jézus Szent Szive templomában. A templomcsarnokot ez alkalommal a főváros előkelő társadalmának szine-java töltötte meg, szerencsét kívánva a boldog fiatal pár frigyéhez. Az uj házasok az esküvő után Olaszországba utaztak, tömérdek jókivánságot s a világ minden részéről érkező üdvözleteket vivén magukkal.

GYÁSZROVAT.

Gecse Teréz állami elemi iskolai rendes tanitónő tegnap délután meghalt Miskolczon.

A közönség köréből.

Vérgyógyitás
Hemopátia.
Ezen uj eredeti gyógymód rendkivüli jó sikerrel lesz alkalmazva Köszvény, asthma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyaghántalmoknál, sulyos ideg-, vér- és hörbajoknál. Biztos védelem szélhüdés és elmezavar ellen. 14 év óta ki lett próbálva és most evente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. E gyógymód megalapitójának és egyedüli képviselőjének 41521
Dr. Kovács J. egyet. orvostanar (Hemopata) rendelő intézete van
Budapest, V., Váczi-körut 18. sz. alatt.
Rendelés naponta 8—1 és 3—6-ig. — Dijazott levelére válaszol. — Betegeket intézeten kivül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Osztálysorsjegyek
a most kezdődő I. huzáshoz eredeti áron kaphatók:
1/2 sorsjegy 12 kor. | 1/4 sorsjegy 3 kor.
1/10 „ 6 „ | 1/8 „ 1.50 „
Mercurbank 43640
Budapest, IV., Váczi-utcza 37. sz.

SERRAVALLO
China-bor vassal 42960
kitünő étvágygerjesztő szer **gyengélkedőknek, vérszegényeknek** és **üdülőknek.** Ajánlják és rendelik orvosi tekintélyek. Több mint 1200 orvosi bizonyitvány. Pompás izü. Több arany és ezüst éremmel kitüntetve. Fél literes palaczk 2 k. 40 fil. 1 literes palaczk 4 kor. 40 fillér. Főraktár:
J. Serravallo gyógysz. Trieszt.

KÖZGAZDASÁG.

IPARÜGYEK.

— **Munkaközvetités.** *A budapesti (ipari) munkaközvetitő intézetnél* az e heti kimutatás szerint 5855 munkás keres foglalkozást, kik közt majdnem minden iparág képviselve; hiányzik azonban és munkát kaphat vidéken: 60 czipész, 1 czipész-szabász, 1 kályhás, 3 szücs, 2 kalapos, 2 mézeskalácsos, 3 szobafestő, 2 női szabó franczia munkára, 11 kosárfonó, 1 szakképzett olajgyári vezető, 10 takács, 1 kaptafa-vágó, 1 nagykoru izr. órás, ki aranyműves is, 3 fiatal szijgyártó, 1 fiatal nyerges, 3 kefekötő. Keresnek továbbá: kalapdiszitőnőt, székfonónőt, nyomdai berakónőt, könyvkötőnőt, varrónőket férfi- és női szabósághoz, virágkészitőnőket, fehérneműmosó- és vasaló-nőket, vendéglői mindenes- és szakácsnőt, dobozkészitőnőket. Inasfiukat felvesznek: asztalos, bádogos, czipész, czukrász, fényező, kárpitos, kovács, faeszlergályos, lakatos, férfi- és női szabómesterek, kereskedők, nyomdák és gyárak, tanulólányokat pedig: kereskedők, gyógyszerészek, nyomdák, varrodák és gyárak. Jelentkezni kell az intézetben, VIII. ker. József-körut 36. sz. alatt.

KÖZLEKEDÉS.

() **Az államvasutak áruforgalma.** A m. kir. államvasutakon az elmult április hónapban 184,944 kocsi árut adtak fel, a mi valamivel több a mult évi áprilisi mennyiségnél. Csökkent a liszt, gabona, vas és szén feladása, ellenben növekedett az elszállitott élő állatok, kövek, széna, szalma és darabáruk mennyisége. Az év eleje óta április végéig feladott áruk mennyisége (735,204 kocsi) a mult évihez képest 5%-nyi apadást mutat. Mennyiségre nézve az esztendő első harmadában legnagyobb czikk volt a szén 99,412, a fa 90,210, a gabona 55,950 kocsival; az utóbbi czikk az idén 23%-kal kevesebb volt, mint a mult év megfelelő időszakában; hasonló csökkenés állott be a lisztnél is, mig az élő állatok forgalma 35,037 kocsiról 39,714-re emelkedett; csak a lószállitmány mennyisége csökkent, a mennyiben a főleg Oroszországból származó lószállitmányok a mi vasutainkat csak útmenetileg érintik.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A «Könyves Kálmán»** magyar irodalmi és könyvkereskedési r. t. ma tartotta rendes évi közgyülését dr. *Bochkor* Károly elnöklete alatt. Az igazgatósági jelentés utal a nyomasztó közgazdasági viszonyokra és kimutatja, hogy az általános pangás daczára, az üzlet fokozatosan fejlődik. Az igazgatóság bejelentette, hogy a legjelesebb magyar festőművészek képeinek sokszorositási jogát megszerezte, hogy ilyen módon mükiadványainak színvonalát évről-évre emelhesse. A mérleg 67.885 k. 52 f. leirása után 31.050 k. 92 f. tiszta nyereséggel zárul. A tartalékalapra 8000 koronát forditanak és az elmult évre 6%-os osztalékot fizetnek ugy az elsőbbségi, mint a törzsrészvényeseknek. A közgyülés megadta a felmentvényt és köszönetet szavazott az igazgatóságnak. Ezután megválasztották a felügyelő-bizottságot, melynek tagjai lettek: dr. *Ardó* Alfréd, *Németh* Zsigmond, *Gottermayer* Nándor és *Magyar* Mór.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Apróságok a Vatikánból.** A *Lady's Realm* irja, hogy a Vatikánban egy egész sereg fiatal leány van elfoglalva a pápa ruhatárának rendbentartásával. *XIII. Leo*-nak ugyanis annyi drága és finom ruhadarabja van, hogy azoknak gondozását női kezekre kell bizni. A különféle ajándékdarabok, a miket a pápa kapott, körülbelül negyven millió korona értéket képviselnek. Legutóbbi jubileuma alkalmával a szent atya 28 tiarát, 319 drágakövekkel kirakott keresztet, 1200 arany és ezüst kelyhet, 81 gyürüt, 16 pásztorbotot és hét arany, ezüst szobrot kapott ajándékul. A szultán által ajándékozott gyürü maga 400,000 koronát ér. Ez alkalommal adta *Krüger* a szent atyának a világ legnagyobb gyémántját, a melyet tizenhat millió koronára becsülnek. Egy amerikai hölgy XIII Leonak remek burnótszelenczét ajándékozott, melyhez egy kétszázezer koronáról szóló utalvány volt mellékelve Péterfillér czimén. A szent atya évenkint nyolczvan millió korona Péterfillért kap. A pápa szereti az édességeket. Olaszországban ezt mindenki tudja s egy parasztasszony a jubileum alkalmából tarka kendőbe kötve mindenféle nyalánkságot vitt ajándékba. Azt mondják, hogy a pápa jobban örült ennek, mint a többi drágaságoknak összevéve.

*

— **Az aranykeresők Eldoradója.** Alaskáról a csak nem rég föltedezett arany-bányák vidékéről érdekes hireket közöl egy ott járt angol ujságiró. Hat évvel ezelőtt fedezték föl Alaska aranyerét. A rákövetkező esztendőben tömegesen lepték el az éreznkeresők Alaskát s mert Nyugat-Amerika lakott részében Klondyke fekszik legközelebb, ide sereglett a legtöbb szerencse-vadász. Dawson-City akkor még csak sátor-tábor volt. Vasut hiányában a Zuko felső részén kicsiny csónakokon jártak az emberek. Dawson City ma modern világ-város. Villamos a világitása, kitünő telefon-hálózata van, s nagyszerü kórházakat, templomokat s iskolákat épitettek benne. A város a télen fölvett leltár szerint 40 millió koronát érő vagyonnal bir. A White-Pass vasut szédületes gyorsasággal szeli át Alaskát s a Zukon folyón huszonkét fényes gőzös bonyolitja le a hihetetlenül élénk forgalmat. A kanadai kormány nagy költséggel 148 mértföldnyi hosszuságu országutakat épittetett s még 350-et most épitenek. Alaska aranytartalma szinte kifogyhatatlan. Négy esztendő alatt 290 millió koronát érő aranyat hoztak fölszinre, de a szakértők véleménye szerint ez a mennyiség csak igen elenyésző része a vidék arányának.

*

— **A szivarhamu haszna.** A rovarcsipések okozta fájdalom ellen igen hatásos szer a szalmiákszesz. Minthogy azonban minden halandó tudvalevőleg nem szokta e nem épen kellemes illatu gyógyszert a zsebében hordani, dr. *Schneider* német orvos kisérleteket tett olyan szer feltalálására, a mely a mellett, hogy a kivánt czélnak megfelel, egyszersmind lehetőleg mindig kéznél is legyen. Kisérletei eredményeül szerző a szivarhamut ajánlja legczélravezetőbbnek. Állitása szerint a friss csipés okozta fájdalom és a megszurt hely feldagadása megelőzhető, ha az illető helyre szivarhamut teszünk és vizzel megnedvesitve a fájdalmas helyet vele bedörzsöljük. A szivarhamu jó hatását a kutató orvos a benne foglalt anyagra vezeti vissza, a mely a szalmiákszeszhez hasonlóan a szurás okozta peranyi sebben levő savat hangyasav stb. — közömbösiti és leköti. Különösen a szivar vagy pipa friss hamuját ajánlja erre a czélra, mert az ilyen hamu legtöbb biztositékot nyujt az iránt, hogy semmi tisztátalanságot nem tartalmaz.

*

— **A legdrágább korona.** *Edward* király a koronázás alkalmára olyan ajándékot készittet a hitvesének, a milyennel rajta kivül egy más halandó se kedveskedhetik a feleségének. *Alexandra* királyné, a ki nagymama létére még mindig igen szép, valósággal fejedelmi termetü asszony, vadonatuj koronát kap, a melyen még most is dolgoznak a londoni ékszerész-müvészek. Az uj korona páratlan ékessége a világhirü *Kohinor* gyémánt lesz, a melyet ezelőtt 341 esztendővel Golkonda bányáiban találtak és most az angol király kincsesházának legdrágább ékessége. Egy darabban ekkora kincset azóta se adott a föld méhe az embereknek. A *Kohinor* — magyarul: *a világosság hegye* — 800 karátot nyomott eredeti állapotában, de a köszörülés és csiszolás alatt lefogyott 106 és fel karátra. Igy is a legnagyobb gyémánt a világon, akkora, mint egy kisebb fajta tyuktojás. A Towerben külön páncélos-szobában egész gárda őrzi. Érdemes is, mert a csillogó kő megér negyven millió koronát.

*

— **Földi paradicsom.** A koppenhágai földrajzi társaság ülésén a napokban érdekes előadást tartott dr. Mortensen, a ki a mult év telét a sziami fenhatóság alatt levő *Koh-Ehang* szigetén töltötte és ott valóságos paradicsomi állapotokat talált. A lakosság teljesen mezetelenül jár, mert az éghajlat enyhesége semmiféle ruházatot sem igényel. A pénzt nem ismerik, mert arra ott nincsen szükség. A tengerparton bőven van osztriga, a nagy erdőkben vadak és madarak, a fák pedig illatos gyümölcstől roskadoznak. Nincsenek a lakosok munkára kényszeritve, a természet elvégzi helyettök és ők csak a készet fogyasztják. Férfiak, nők, gyermekek egyaránt játszanak, esznek, isznak és henyélnek. A csodaszép természet, meleg napok és enyhe esték a benszülöttéknek szerencsés, gondtalan és örömteljes életet biztositanak. Főtáplálékuk a rizs és a gyümölcs, a melyet az egész szigeten bőven találnak. Állat- és növényországuk a leggazdagabb és legszebb az egész világon; vadonjaik pompája az állatvilággal nagyszerü; csábító alkalom egy remek kiállitás rendezésére. Egyedüli baja ennek a paradicsomnak a sok mérges kigyó és hüllő, a melyek ugy a benszülötteknek, mint az idegeneknek rettegett ellenségei.

*

— **A czár gyürüje.** A czár elég szépen meg van áldva földi kincsesel, ékszere is van jócskán: de egyik se oly becses, egyiket se félti ugy, mint a gyürüjét. Ebbe a gyürübe Krisztus keresztfájának egy szilánkja van belefoglalva. A gyürü valamikor a Vatikán kincstárának volt egyik legértékesebb és legféltettebb darabja, mig valamelyik pápa el nem küldte ajándékul az orosz czárnak. Azóta minden czár állandóan az ujján viseli. Pár esztendővel ezelőtt történt, hogy a czár Pétervárról Moszkvába utazott. Csak az uton vette észre, hogy a gyürüt otthon felejtette. A czári vonat azonnal megállt és három megbizott ember különvonaton robogott vissza a gyürüért Pétervárra. A czár vonata addig mozdulatlanul vesztegelt, mig a gyürü meg nem jött, mert II. Miklós kijelentette, hogy a mig az az ujján nem lesz, egy lépést se utazik tovább.

*

— **A mosoly mint gyógyszer.** Hogy Amerikát vallja hazájának ez a gyógymód, azt talán mondanunk sem kell. Az illető orvos, kinek nevéhez e korszakalkotó ujitás fűződik, gyógymódszerét különösen a gyomor- és kedélybetegeknek ajánlja és állitólag klinikáján, hol már ily próba mosolygyógyitásokkal kiserletezett, a betegek ötven százalékánál bámulatos eredmény mutatkozott. A gyógymód egyszerü: a betegnek mosolyogni kell, de nemcsak a szemével és ajkaival, hanem szivből, egész lélekkel és pedig naponkint legalább három-négy óráig. A ki kételkedik e gyógymód sikerében, próbálja meg.

Napirend 1902 május 12.

aptár: Hétfő, május 12. — Római katholikus: Pongrácz vt. — Protestáns: Pongrácz. — Görög-orosz: (április 29.) Józon pk. — Zsidó: Ijar 5. Nap kél: 4 óra 11 perczkor, nyugszik: 7 óra 9 perczkor. — Hold kél: 8 óra 43 perczkor reggel, nyugszik: 11 óra 36 perczkor este.
A pénzügyminiszter fogad d. u. 4 órakor.
Királyi kihallgatás a budai várpalotában d. e. 10 órakor.
A Magyar Tudományos Akadémia második osztályának ülése délután 5 órakor.
A főváros magánépitési bizottságának ülése délután 5 órakor az Ujvárosházán.
Az Erzsébet-szobor-emlék végrehajtó bizottságának ülése d. u. 5 órakor az Iparmuzeumban.
A főváros közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órakor az Ujvárosházán.
Tavaszi nemzetközi tárlat a városligeti Mücsarnokban délelőtt 9-től esti 6 óráig. Belépődij 1 korona.
A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata (Ferencziek-tere 9. sz.) délelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődij 50 fillér.
Mübarátok Körének kiállitása (Ferencziek-tere 4. sz.) d. e. 10-től esti 6 óráig. Belépődij 50 fillér.
Nemzetközi kertészeti kiállitás a városligetben nyitva egész nap. Belépődij 1 korona.
Agancs-kiállitás a Royal-szállodában délelőtt 10—1-ig és délután 1—6 óráig. Belépődij 2 korona.
Nemzeti Muzeum: Természetrajzi tár d. e. 9—1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődijjal tekinthetők meg.
Technológiai muzeum d. e. 9—1-ig.
Muzeumi könyvtár d. u. 9—1 óráig.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.
Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza d. e. 10—1 óráig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona.
Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.
Egyetemi füvészkert (az üllői-uton) nyitva d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig.
A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig.
Magyar kir. kereskedelmi muzeum. *Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár* V., váczi-körut 32. szám. Hivatalos órák 9—2-ig. *A hazai termékek állandó kiállitása és a kereskedelemtörténeti gyüjtemény*, továbbá a *házipari kiállitás* a városligeti iparcsarnokban minden nap d. e. 9 órától 12-ig és d. u. 3—6-ig.

Szerkesztői üzenetek.

Nézetlen levelekre nem válaszolunk.

Sorsjegyek. — **60203.** *T.-Szt-Miklós.* **3933** sor. **20** sz 1870-ben kibocsátott m. kir. nyeremény-kölcsöne 1899-ben *155 frt 81 krral* kisorsoltatott.
36243 sz. **L. R.** *Budapest*, **Független** *S.-A.-Ujhely*. **P. J.** *N.-Szalonta*, **P. T.** *Galánta* sorsjegyek nem nyertek.

A szerkesztésért felelős:
Szász József.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Budapest, 1902 május 12-én.
Zárva

NEMZETI SZINHÁZ.
Bérlet 96. sz.
Budapest, 1902 május 12-én.
Vizkereszt, vagy: a mit akartok.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Shakspere. Ford.: Lévay J.
Személyek:
Orsino — Horváth
Sebastian — Dezső
Antonio — Egressy
Curio — Náday
Valentin — Faludi
Böffen T. — Gyenes
Keszeg A. — Látabár
Malvolio — Gabányi
Fábián — Kőrösmezei
Bohócz — Vizvári
Kezdete 7½ órakor.

VÍG-SZINHÁZ.
Budapest, 1902 május 12-én.
Az őrnagy ur.
Bohózat 3 felv. Irták: Mars és Kéroul. Forditotta: Heltai J.
Személyek:
Montgiron — Fenyvesi
Labourdette — Hegedüs
Henri Freville — Tanay
Champeaux — Góth
Moulard — Tapolczai
Lardinet — Rónaszéki
Baudricourt — Dayka
Verdier — Kassay
Fauvel — Cserny
Michu — Győző
Dingois — Vendrei
Maloizel — Szerémy
Fillerin apó — Bárdi
Paulette — Varsányi
Héloise néni — Nikó
Pauline — Nógrádi
Özv. Martinné — Rostagni
Dingoisné — Lenkei
Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, 1902 május 12-én
Pálmai Ilka mint vendég.
AZ IZÉ.
Operett 3 felv. Irta: Leon Viktor. Zenéjét irta: Weinberger K. Forditották: Dr. Marton Miksa és Heltai Jenő.
Személyek:
Taponet — Kovács
Taponetné — Siposné
Gabriella — Pálmai
Felicien — Raskó
Aristid — Szirmai
Babarol — Németh
Vaucresson — Szerdahelyi
Saturnin — Tollagi
Cascarett — Hegyi
Kezdete ½8 órakor

BUDAI SZINKÖR.
Budapest, 1902 május 12-én.
Ripp van Winkle.
Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHAZ.
Budapest, 1902 május 12-én.
Herkules munkái.
Operett 3 felv. Irták G. A. de Caillavet és Robert de Flers. Ford. Keszthelyi Ernő. Zenéjét szerzette C. Terasse.
Személyek:
Herkules — Sziklai
Palemon — Boross
Orpheus — Dalnoki
Augius — Ráthonyi
Lysius — Mátrai
Xanthias — Giréth
Amphiteus — Borbély
Hannon — Iványi
Lysias — Kalocsay
Omphale — Szelestei
Erichtona — Margó
Opora — Almássy L.
Musarion — Almássy Ira
Cypris — Iványiné
Kezdete ½8 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Igazgató Feld Zsigmond.
Budapest, 1902. május 12-én.
Zárva.

Uránia
Magyar tudományos szinház.
Budapest, 1902 május 12-én.
A sport.
Kezdete 7½ órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM
(Nagymező-utcza 17.) 43550
Szenzácziós:
TRIO BAROWSKY
páratlan mutatványai, továbbá
Luna asszony
Milla Barry, Mariot stb. fölléptével.
Tarka Szinpad
és sok különlegesség.
A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek czigányzenekara hangversenyez.

Országos Magyar Képzőmüvészeti **Társulat.** 43519
Tavaszi nemzetközi kiállitás
a városligeti mücsarnokban.
1902 április 5-től 1902 május 15-ig.
Nyitva délelőtt 9-től délután 6 óráig.
Csütörtökön esti 11-ig zene-estély.
Buffet.
Belépődij egy korona. Vasárnap d. u. 1 órától 40 fill.

Vigyázz! Saroküzlet!
Tulhalmozott raktár miatt
eredeti gyári áron
tehát potom olcsó kiárusitáshoz jut 2000 tea- és kávé-,
1000 darab
Porczellán étkezőkészlet
komplett 6 személyre, dusan aranyozott és rejtek festésü
Étkezőkészlet frt 5.95 | Teakészlet finom ... — 3.70
Étkező, modern frt 7.25 | Teakészlet rococo ... — 4.70
Étkező, rococo frt 8.50 | Kávékészlet ... — 3.50
Étkező, renaisanc 10.50 | Kávékészlet rococo ... — 4.75
Mocca, platinával ... — 4.50
Mosdó service ... — 4.75
Vegett üveg service ... — 7.60
Étkezőkészlet 12 személyre 25, 30 és 35 forint.
Ortner Rezső és Társa
Porczellán fest. gyár raktára
VI., Teréz-körut 32., saroküzlet.
Vidéki rendelesnel kérjük a vasutállomást.

Szinházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház	Budai szinkör
Kedd	Onegin	A nők barátja	Az őrnagy ur	Az izé	Szevillai fodrász	Sulamit
Szerda	Borura derü Jancsi és Juliska Babatündér	Rang és mód	Az őrnagy ur	Az izé	Szevillai fodrász	Quasimodó, a notredamai templom harangozója
Csütörtök	Az álarczos bál	Fernande	Az őrnagy ur	Az izé	Szevillai fodrász	A cornevillei harangok
Péntek	Nincs előadás	Fernande	Az őrnagy ur	A régi szeretö	Szevillai fodrász	Az édes lányka
Szombat	A nürnbergi mesterdalnokok	Constantin abbé	Az őrnagy ur	A régi szeretö	Szevillai fodrász	Boccaccio
d. u. Vasárnap este	Hoffmann meséi	Az ember tragédiája	Kurucz Feja Dávid / Az őrnagy ur	Lili / A régi szeretö	Szevillai fodrász	Csokon szerzett vőlegény / Boccaccio

Használt és uj pénz-szekrények rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrénygyár raktárában. **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 43115

Czimbalom
500 forintos olcsón eladó, ugyszintén czimbalmok részletfizetésre is kaphatók. Czimbalmokról képes nagy árjegyzék bérmentve kapható. Czimbalomiskolát magántanulásra 4 korona beküldése után bérmentve küldi Varga Pál czimbalomgyártó, Budapest, VIII. ker. Rökk Szilárd-utcza 3. 43204

Kárpáti borovicska
valódi, legfinomabb minőségü, kis üstben égetett, állott régi, egyike a legegészségesebb italoknak, kitünő szer gyomorbaj ellen, hathatós étvágygerjesztő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatásu. 5 kilós palaczk, bérmentve, utánvéttel 5 kor. 50 fillér. **Ganovszky Gusztáv**, borovicska-termelő **Szepes-Szombat** (Szepesmegye). 43683

Nevelőnőket
magyar, német, franczia, angolokat, zene- és nyelv-ismeretettel, több kitünő német, bonnet azonnali belépésre vagy nyári szerződtetésre lelkiismeretesen ajánlok **Szegheőné S. Lujza** Budapest, VI. ker., Dessewffy-utcza 22. 43677

Csiz
fürdőben, a legszebb és legegészségesebb helyen minden igényeknek megfelelő szobák, fürdővendégeknek legolcsóbban kiadók Hanvay Józsefnél. 43619

Nevelőnők
zene- és nyelvek tudásával, óvónők, bonnenek elhelyeztetnek özv. **Nietschné Gerson Anna** által Budapest, Erzsébet-körut 52. 43506

BUTOR
részletfizetésre
vagy **meghatározott időre** szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágositással szolgál
VARGA IGNÁCZ
hitelfőnök 43727
Budapesten,
IV., Koronaherczeg-u. 2.
Kigyó-tér sarkán
butor-raktárban.
A legujabb árjegyzéket több mint 457 képpel 25 krnak bélyegben való beküldése ellenében franco küldjük.

Izzadtságtól
kipállott testrészek lábak és hónalj között, valamint viszketegséggel előforduló bőrkütegeknél, ótvar, sömör ellen bámulatos hatásu az
Erényi-féle
Ichtiol-Salycil
Szagtalan! Ára 3 korona utasitással. Postán szétküldi és kapható
Diana gyógyszertár
Budapest, 42651/5
Károly-körut 5. szám.
(Dob-utcza sarkán).

Osztálysorsjegyek eredeti áron kaphatók:
Belfeld József bankházában Budapest, Károly-körut 1.
1/8 sorsjegy 1.50 kor., 1/4 sorsjegy 3 korona,
1/2 sorsjegy 6 korona, 1/1 sorsjegy 12 korona.
Huzás május 22. és 23-án.

Férfiak ingyen kapnak
olyan uj találmányu orvosságot, mely az elveszitett erőt ujra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a leghámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elveszitett férfierőkben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a haziorvossággal a baj otthon gyógyitható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyithatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerösödés szükséges csodálatos eredménynyel gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett czimre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyithatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érette bárhonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet igy kell czimezni: **State Medical Institute, 1 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.** A levelek mindig bérmentesitendők. 42913

Teljes Petőfi kiadás 1 koronáért.
Kiadta az „ATHENAEUM" r.-t. (Kerepesi-ut 54.) és ugy ott, mint minden könyvkereskedésben kapható.

Titkos betegségek gyógyitására legjobban ajánlható ezen **tapasztalt specialista**, kinek rendelésein a beteg csakis oly kipróbált gyógyitómódokban részesül, melyeket mindig sikerrel alkalmazott **számos évi kórházi** és magángyakorlatában.
Med. univ. Dr. FABINYI
emerit. kórházi orvos — Specialista
gyorsan és alaposan gyógyit bármily régi és makacs
titkos betegséget
(hugyosőfolyást sebeket, syphilist stb.).
Impotentiát (férfiul gyengeség)
még idősebbeknél is meglepő eredményel, a rendes foglalkozás megzavarása nélkül.
Levelekre dijtalanul válasz. Kivánatra gyógyszerek.
Rendel: d. e. 9—3-ig; este 6—8-ig.
Budapesten, Erzsébet-körut 12. szám, félemelet.
(Bejárat a léposőnél. — Külön várótermek.) 43224

43117
NÉHÁNY SZÓ A TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.
Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltünően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelmüség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyü állapot megszünjék. Kell lenni valakinek, a ki a fiatalságot a nemi életről jóakarattal, őszintén és behatóan felvilágositsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajaikat bátran, tartózkodás nélkül és bizalommmal elmondhassák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpanaszolni, hanem olyan lelkismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a nemi életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és az esetleg már meglevő bajokon is tud segiteni, akkor majd megszünik a titkos betegségek létezése.
Ilyen magasztos hivatásu és erre való **Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos** hirü intézete (Budapest, VII., Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a nemi életről felvilágositást, a hol a beteg vére és testnedvei megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a kóranyagoktól, lelki kinjai megszünnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegen biztos és teljes eredménynyel használt **gyógymódnálfogva a monarchiában uttörő és egyedülálló.** A mindennapi foglalkozás **megzavarása nélkül, biztos sikerrel,** alaposan és gyorsan gyógyitja már sok év óta **Dr. Palócz** aző **speciális gyógymódjával** még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bujakóros sebeket, hugycső-, hólyag-, ideg- és hátgerincz-bajokat, az önfertőzés és szifilisz utóbajait, magömlést, elgyengült férfierőt (impotenciat), aranyeret, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. **Nők részére külön váróterem és külön kijárat van.** Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak levelére kimeritő, titoktartó **választ** (a levelbe csak válaszbélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kivánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszerekről is gondoskodik. A rendelést *Dr Palócz* önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 9 órától délután 6 óráig (vasárnap d. u. 4-ig).
Czim: **Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.**

A MAGYAR KÖNYVTÁR kötött kiadása.
E kiváló gyüjteménynek következő kötetei uj, dombornyomatu egész vaszonkötésben is kaphatók:
Mikszáth Kálmán
Szent Péter esernyője 2 kor. 80 fill.
A JÓ PALÓCZOK 1 kor. 20 fill.
Az Iró dombornyomatu arczképével.
Petőfi Sándor
összes költeményei.
Két kötet, bevezetésekkel, jegyzetekkel, magyarázatokkal és 54 cred. illustrációval. 5 korona.
Szemere-Károczi A SAKKJÁTÉK KÉZIKÖNYVE
1 kor. 20 fill.
Kempis könyve
KRISZTUS követéséről.
Ford.: Pázmány Péter.
Imakönyvszerü fekete kötésben.
1 korona 60 fillér.
Megrendelhető külön-külön
LAMPEL RÓBERT
(WODIANER F. és FIAI)
cs. és k. udv. könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz.
és minden más könyvkereskedésben.

Hirdetések felvétetnek e lap részére a kiadóhivatalban, Papnövelde-utcza 8.

Nyomatott Nagy Sándor könyvnyomdájában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8., az „Egyetértés" körforgó-gépein.